

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

KVINNORNAS RÖSTRÄTTSMÖTE I KARLSTAD Å RÅDHUSETTS STORA SAL. FOTO FÖR IDUN AF ARVID KJERLING. 1. FRÖKEN A. WHITLOCK, CENTRALSTYRELSENS ORDFÖRANDE. 2. FRÖKEN S. BERGMAN, DESS SEKRETERARE. 3. FRÖKEN G. ADELBERG, DESS SKATTMÄSTARE. 4. FIL. D:R FRU G. PETRINI, VÄXJÖ. 5. FRU G. HELLBERG, KARLSTADSFÖRENINGENS ORDFÖRANDE.

Kvinnornas rösträttsmöte i Karlstad.

RENT AF IMPONERANDE har det stora kvinnorösträttsmötet i Karlstad förlupit. Det har kommit en stark och lyftande vind af glad segevisshet öfver den svenska kvinnorösträttsrörelsen, som ej kan annat än glädja alla fosterlandsvänner. Framryckningen går för fullt spel, och morgonrodnadsstrimman växer sig allt mäktigare. Den korta öfverblick öfver det betydelsefulla mötet, som en af deltagarinnorna, en af rörelsens många offervilliga ledarinnor, fil. d:r fru G. Petrini i Växjö, här nedan lämnar Iduns läsekrets, skall helt visst också motagas med varmt intresse och uppriktig erkännasamhet.

Den 8 JANUARI samlades ombud för Sveriges kvinnliga rösträttsföreningar till sitt fjärde årsmöte å rådhusets stora sal i Karlstad. Den kvinnliga rösträttsrörelsen har under sin fyraåriga tillvaro vuxit till en styrka, som väcker häpnad såväl hos statsmyndigheter som pressen. Det ligger högtid öfver dessa centralstyrelsens möten, där alla äro besjälade af samma glada tillförsikt, och den alltjämt växande rörelsen stämmer till något af klang och jubel. Öfver hela landet från Kiruna till Trelleborg hafva föreningar uppstått — den 74:de anmäldes vid mötets början, stiftad i Seffle. Från 44 föreningar hade representanter infunnit sig.

Sedan mötet öppnats af fröken Anna Whit-

lock, Stockholm, återvaldes hon till Centralstyrelsens ordförande. Till dess kassaförvaltare valdes fröken Gertrud Adelborg och till sekreterare fröken Signe Bergman i stället för fru A. M. Holmgren, som afsagt sig sekretariatet såsom oförenligt med hennes egenskap af Landsföreningens resetalare. Därefter behandlades en del praktiska angelägenheter och lämnades redogörelse för masspetitionen. Som listor ännu inkomma, är sammanräkningen icke afslutad, men redan nu ha namnens antal öfverstigit 136,000.

Sedan ordföranden meddelat, att man från säkert håll visste, att regeringen icke skulle i sin proposition upptaga kvinnornas rösträtt, beslöts att petitionen på sätt sedermera kunde anses lämpligt skulle öfverlämnas till riksdagen. I sammanhang härmed beslöts att till statsministern afsända ett telegram med anhållan, att regeringen skulle göra sitt yttersta för att påskynda den af 1906 års riksdag begärda utredningen om kvinnornas politiska rösträtt, så att den i tid kan föreläggas instundande riksdag.

En liflig diskussion, inledd af fröken Anna Whitlock, utspann sig om ämnet: "Böra vi arbeta för att de socialdemokratiska kvinnorna ingå i rösträttsföreningarna?" Det visade sig här, att de bättre lottade i allmänhet voro besjälade af en liflig önskan att samverka med kroppsarbeterskor och öfvertyga dessa om att de alla tryckas af samma orättvisa lagar och

att de därför gemensamt borde sträfva mot samma mål. Det beslöts ock att till den snart sammanträdande kongressen af socialdemokratiska kvinnor aflåta en skrivelse om samverkan.

På kvällen hölls offentligt diskussionsmöte öfver ämnet: "För hvilka samhällsliga mål är det antagligt att de svenska kvinnorna komma att använda den politiska rösträtten?" Som första inledarinna skulle fru A. M. Holmgren ha uppträdt, men då hon insjuknat under resan till mötet, ersattes hon af fröken Jenny Wallerstedt, Linköping, som talade om ämnet: "Kvinnlighet och politik". Fröken Sigrid Kruse, Karlskrona, ville vända om den gamla satsen: "kvinnan bör ej blanda sig i politiken, ty barnen behöfva henne," till: "kvinnan må taga del i politiken, ty barnen behöfva henne," och genomgick en hel rad af lagar, som behöfde förbättras för att skydda barnens rätt. Fröken Gertrud Adelborg, Stockholm, talade om de lagar, som speciellt gälla kvinnan och som bära så tydliga spår af att vara stiftade utan hennes medverkan, och fru Frigga Carlberg, Göteborg, om alla de svaga och olyckliga i samhället, som behöfde den kvinnliga barmhärtigheten och moderskänslan. Fröken Anna Whitlock påpekade det prosaiska, men dock mycket viktiga moment, som heter sparsamhet, där kvinnans större vana skulle vara till största gagn för samhället.

Sista talaren var fru Gerda Hellberg, som påpekade, att den hastigt inbrytande industri-

VÅRA SKODON.

EN, OFTA negligerad, men dock så viktig detalj, i en kvinnas klädsel, är skodon. Den elegantaste toaletten är förfelad, om den icke upp bäres af välsittande och välformade skodon.

Victoria-kängorna besitta denna diskreta elegans och oklanderliga passform, som skilja det finare handskomakeriets alster från vanliga fabrikskodon. — De försäljas i finare skoaffärer öfverallt, till populära priser, samt i alla modärna skinnsorter.

alismen med sina våldsamma omkastningar afklippt den gamla traditionen af hushållsskicklighet från mor till dotter och därigenom gjort ett svårt afbräck i hemlifvet och hemmens trefnad. Detta fordrade allvarligt beaktande från statens sida. Den offentliga undervisningen måste ersätta hvad hemmen fordom gifvit. Hälsovårdslära måste rycka fram såsom ett af skolundervisningens främsta ämnen och undervisningen i huslig ekonomi konsekvent genomföras i folkskolan. Men allra helst borde ett särskildt "kvinnoår" införas, så att hvarje kvinna på offentlig bekostnad skulle fostras att bli skicklig till sitt kall som maka och mor. Den kvinnliga rösträtten skulle förmå samhället att fullgöra sina plikter därutinnan.

Följande morgon fortsattes förhandlingarna. Fil. doktor fru Gulli Petrini, Växjö, inledde frågan om den svenska kvinnans politiska valbarhet. I rösträttsrörelsens början, då målet ännu föreföll långt aflägsset, var det naturligt, att rösträtten stod som första och närmaste mål, men nu vore tiden inne att äfven upptaga valbarhet. Sedan förra året hade motståndet betydligt minskats inom alla partier, och socialdemokraterna torde komma att vid instundande riksdag väcka motion såväl om kvinnors valbarhet som om rösträtt, hvarför rösträttsföreningarna måste taga ställning till frågan. Naturligtvis voro alla öfverens om att målet gällde äfven valbarhet, hvarför vi borde uttala oss härför. Man enades om att först och främst gå i författning om stadgeändring och i första § af Landsföreningens stadgar efter orden "må erhålla politisk rösträtt" införa orden "och valbarhet". Fru Ellen Hagen, Uppsala, talade om "kvinnornas deltagande i de politiska valmötena" och skildrade lifligt, hur de systematiskt utestängts från såväl politiska och kommunala föreningar som från möten i Uppsala. Man uttalade önskvärdheten af att kvinnorna sökte få tillträde till dylikt eller åtminstone genom interpellationer af män försökte erinra männen om, att det fanns en kvinnofråga, som väntade sin lösning.

På eftermiddagen knöts största intresset till frågan om Landsföreningens ställning till nykterhetssaken, inledd af fil. kand. fru Gerda Hellberg, Karlstad. Trots det stora intresse, som rösträttsföreningarnas medlemmar hade för nykterheten, ansåg man dock att man ej borde utförva det enda målet politisk rösträtt och valrätt upptaga något annat på sitt program, utan åtnöjde sig med att uttala önskvärdheten af upplysningsarbete i nykterhetssaken inom lokalföreningarna. I detta sammanhang kan nämnas, att vid Landsföreningens fester och gemensamma måltider har man uteslutit spritdryckerna. Det behöfs intet vin för att ge stämning åt dem, och kvinnorna vilja ge föredöme i nykterhet och sparsamhet.

Sedan diskuterades hvad som kunde göras för kvinnornas lifligare deltagande i de kommunala valen, särskildt i de mindre städerna och på landsbygden, med inledning af fru Frigga Carlberg. Man rekommenderade upplysning, personlig agitation, samlande af kvinnorna kring en fråga, som kunde särskildt intressera dem, samt anordnandet af valmöten. Vidare uppmanades lokalföreningarna att verka för att kvinnor blefve invalda i skolråd, fattigvård och barnavårdsnämnder samt att de icke undandroge sig att fullgöra dylika uppdrag.

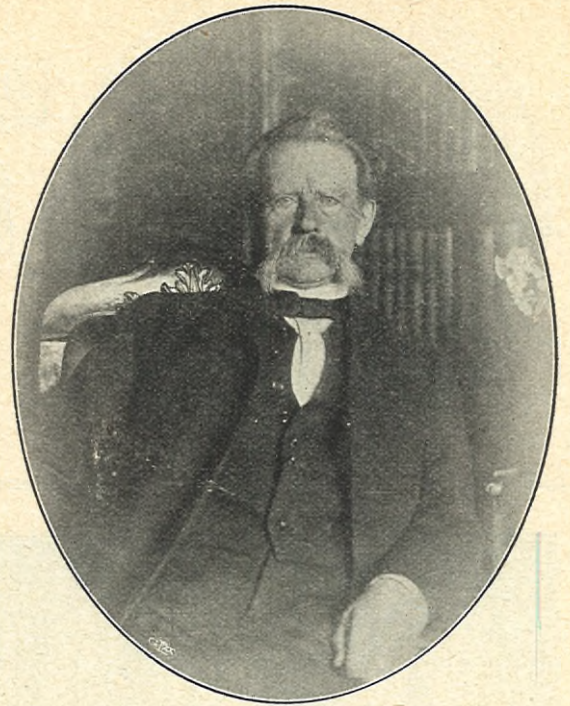
På aftonen gafs af Karlstadsföreningen afskedsfest i Stadshotellets festvåning för ombuden. En ganska talrik samling kvinnor och några män hade infunnit sig vid festen. Högtidstalet hölls af fru Gerda Hellberg, som hälsade ombuden välkomna i den kvinnliga politiska rösträtts namn, för utomstående och oförstående den torraste utaf formler, men för oss en lösen full af lif och löften. Talarinnan ville innesluta hyllningen af gästerna i den största hyllningen af alla — den till fäderneslandet. Ty hvar rösträttskvinnorna äro tillsammans, står alltid ibland dem som en hög och osynlig gäst *det nya Sverige*. Efter det med varm känsla framsagda medryckande talet intonerade musiken "Du gamla, du fria", hvar församlingen kraftigt instämde. Talet besvarades af fröken Anna Whitlock, som betonade den alltjämt stigande aktning, som kvinnornas rösträttsrörelse åtnjuter, och erinrade om det vackra och storartade arbete, som kvinnorna fullbordat genom masspetitionen, samt tackade å centralstyrelsens vägnar för Karlstadsföreningens gästfrihet.

Fil. kand. fru Gerda Hellberg, född Lundberg, Karlstadsföreningens utmärkta ordförande, är en af vårt lands mest dugande och verksamma arbetare för den kvinnliga rösträtten. Hon har under agitationsresor i Värmland bildat nya föreningar och i hög grad bidragit till att ge lyftning och lif åt rörelsen inom länet.

G. P.

FRU GERDA HELLBERG, ORDFÖRANDE I KARLSTADSFÖRENINGEN FÖR KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT, I SITT HEM I VILLA "SKOGBRYNET" FOTO FÖR IDUN AF KARL NYSTRÖM.

GUNNAR WENNERBERG.

EFTER ETT PORTRÄTT, TAGET FÖR IDUN ENDAST FÅ MÅNADER FÖRE HANS DÖD AF A. BLOMBERG.

"Han skall varda den Horatio..."

DET AR MED GLADJE Idun öppnar sina spalter för den brevväxling, som här nedan följer, och i hvilken tvenne f. d. Uppsalastudenter, nu hvar inom sitt område vidt kända och skattade män, väcka förslag om en staty af Gunnar Wennerberg i "den eviga ungdomens stad". Vi kunna icke tänka oss annat än att deras entusiastiska tilltro till makten af gudinnan Iduns medlarskap på ett lysande sätt skall motsvaras af framgång för deras sak, som för öfrigt hör till dem, som borde kunna tala för sig själfva, om nu icke redan förslagsställarna så öfvertygande och hjärtevinnande pläderat i ämnet.

MARI MIHI.

MANASSE.

Öppet bref till "Mari Mihi" med anledning af hans senaste bok: "Studentens lyckliga dar".

Broder!

OM JAG i detta ögonblick hade vårens allra första blyga blåsippor, plockade vid kanten af den sista smältande drifvan därute i Kronoparken (räknadt till vänster från Grindstugan, om man går till Knäppingen). Om jag hade de största gullvifvor, som Gottsunda och Lurbo kunde bjuda på efter en regnig april och en smällhet maj; om jag i detta nu kunde uppbunga de vackraste kungsängsliljor, plockade på de fuktiga ängarne nordväst om Flottsund, och om jag hade ett dussin etterkarminröda studentnejlikor, skulle jag utan hjälp af kvinnohand binda en krans, jag skulle trycka den lätt ned i ditt lurftofvigt stripiga hår, och jag skulle citera en bit af mina enkla, studentikosa utgjutelser vid bekransningen af "Lunkan" under 1900 års oförgätliga sångarfärd från Fyris till Seinens strand.

"GLORY" koncentreradt munvatten. Enligt hvarje flaska medföljande intyg, starkt bakteriedödande. Pris pr flaska kr. 1,50.

Med ett varmt och innerligt tack för hvad du väckt till lif från gamla, kära Uppsala, med all dess längtan, med alla dess förhoppningar och den aldrig, aldrig, aldrig mer återkommande, tyst och varmt glödande, verkligt förstående kamratkänslan, skulle jag med visserligen allvarlig, men något hjärtlig promotorston utropa:

Ego, ipsus Manassus, habeo gloriam apud tibi, Mari Mihi, hanc coronam deponere etc. etc., du vet. Och jag skulle därtill lägga:

Du — du — just du och ingen annan är rätt mannen att så fort som möjligt träda fram för att i spetsen för likasinnade Fyrisklappande, Gluntvibrerande bröder, så ock systrar, göra ditt namn för evigt tacksamt sammanlänkadt med Odinslunds ännu oskrifna historia.

Du säger i din senaste bok: "Studentens lyckliga dar", hvilken precis som dina "Dagsländor" lyfte mig från lifvets ofta grådaskiga hvardaglighet med allt dess jäktande, allt dess mången gång otacksamma släp upp i värmande och lifvande sol, du säger: — "Och de skola gjuta hans bild i brons...", (se Mari Mihis bok sid. 128).

Broder Mari Mihi!

En idé!! Den 2 oktober i år hafva jämmt 90 år legat tysta i grafven, sedan den morgon "Gluntarnes fader" såg dagens ljus nere i Vänerstaden, i Lidköping.

Hvad ligger väl närmare till hands, än att vi till den dagen kunde ha de första listorna klara som grundplåt till en staty i Uppsala öfver — *Gunnar Wennerberg*.

"Han — han skall varda den Horatio, som..."

Och nere vid Islandsbron skall han stå mellan kajen och "Vershuset" (Östra Ågatan 65).

Där ser han "isflaken om våren", som du velat, därifrån hör han "Kristinas klocka ringa om aftonen", som du önskat, där hör han studenternas ungdomliga sånger om vårkvällarne, blandade med bruset från gamla Fyris, som vråker sina lustiga "Svartbäcksgubbar" ned mot Mälarstrand, och där står han — klädd i studentmössa, så som han sista gången stod framför oss vid afskedet uppe i "Botaniskan". Och hör, när "Allmänna sången" går efter slutad repetition från "Gillet" ner till "Flustret" under maj månad.

Och om vinteraftnarne står han där — ensam — med snötäcket under sig och med Sirius och Orion flammande öfver sitt hufvud och väntar hvarje vecka sångarskaran komma; ty sedan de elektriska spårvagnarne kört bort "allmänna sången" från "Stora torget", kommer den naturligtvis att med klappande hjärtan hvarenda onsdag afton (den gamla hedersdagen lefver väl än!?) tåga ner till sin gamle käre Gunnar Wennerberg och pigga upp honom själf med "Stå stark, du ljusets riddarvakt, kring dina fosterländska fanor" och sig själfva med "Hör oss Svea, moder för oss alla!"

Och — "last but not least" — där står han på verkligt historisk "så contigit in Le-

nom"-mark, på Kungsängens gamla jord, ej långt från Velam Velamsons knektkvarter, står där — lugn och stolt — och är den förste, som hälsar främlingen välkommen till den gamla Fyrisstaden, då Stockholmsbåtarna om våren och sommaren glida fram och lägga sig till middagsro med nosen tätt intill dammbordet. —

I detta öppna brev till dig med tack för din bok, ett tack för att du omedvetet gifvit mig en god idé, frågar jag dig:

Tror du, att det skulle bli mycket svårt att realisera saken?

Tror du, att den skulle väcka anklag än i dag i gamla Uppsala, och tror du inte, att i tusen och åter tusen af de öfver femtiotusen hem i Sverige, där *Idun* läses, *Hon* skulle kunna klappa på dörren och fråga och be om ett bidrag?

Jo, du, det tror jag! Hon skulle bara få svårt att hinna landet rundt med sin sparbössa med anledning af alla de "stadens subskriberade" tillställningar, som hon — med tal af själfva borgmästaren — skulle bli inbjuden till, och hon skulle komma tillbaka fullastad med guld och hjärtliga hälsningar till oss båda från de kära, snälla vännerna ända uppe från Kiruna ner till Simrishamn.

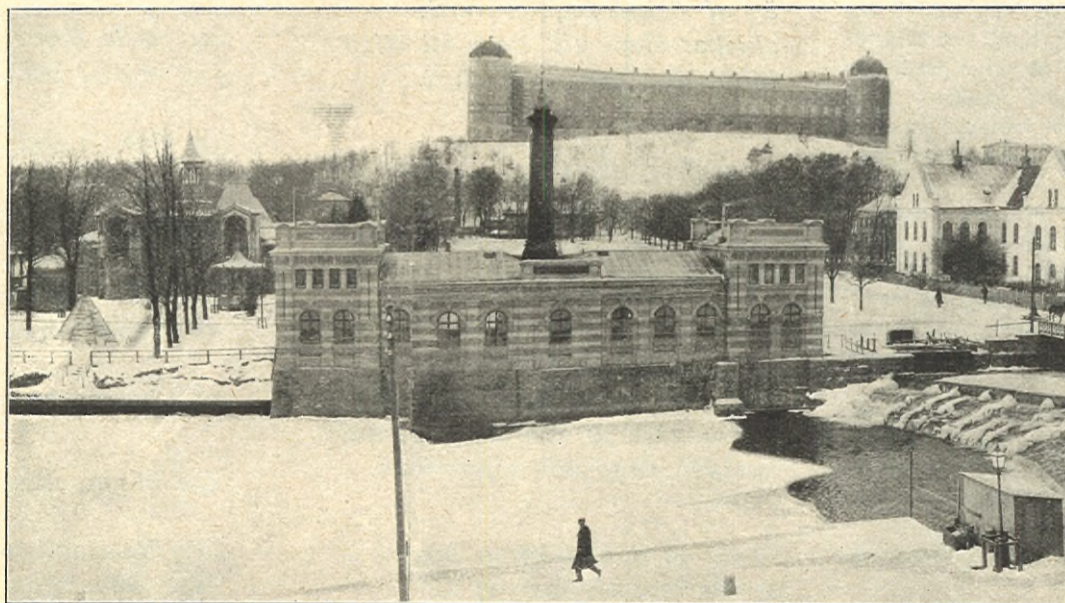
Tänk om du själf kunde intressera dina höga gynnare i tredje Gustafs akademi, och tänk på alla våra riksdagsmän med Kalle Starbäck i spetsen för andra kammaren.

Tror du inte, att både "Allmänna sången" och "O. D." uppe i Uppsala och alla Sveriges sångföreningar — alltifrån Luleå briljanta sångförening ned till "Sydsvenska harmonien" — gärna skulle ställa till en konsert för att draga sitt strå till stacken?

Jo, ser du, det tror jag; ty det finns inga så pålitliga och kärnfulla människor som verkligt äkta sångarbröder — så ock systrar!

Om jag sedan skulle nämna Skara stad och läroverk, Växjö län och stift, Ecklesiastikdepartementet, Lidköping, Västgöta nation i Uppsala, och allt hvad S. H. T. heter i Sverige, d. v. s. i Stockholm, Uppsala, Göteborg, Linköping, Kalmar, Härnösand och Gäfle, så har jag endast nämnt en bråkdel af alla dem, som med uppräcka händer skulle vilja lämna bidrag till att i Uppsala så fort som möjligt — jag menar *icke* med nådig svensk Sten-Sture-monuments-tågordning! — få en staty rest till minne af 1800-talets store fosterlandsvän och mest varmhjärtade student:

Gunnar Wennerberg!!

DEN FÖRESLAGNA PLATSEN FÖR RESANDET AF EN WENNERBERGSSTOD I UPPSALA. VY, TAGEN FRAMFÖR "VERSHUSET" MED UTSIKT MOT FLUSTRET, SLOTTET OCH ISLANDSBRON ÖFVER FYRISÅN. FOTO FÖR IDUN AF A. DAHLGREN.

Brud- & Bröllops-

sidentyger, i hvitt, svart och kulört, sista nyheter
 oppnådt urval från 90 öre till kr. 13 pr mtr.
 Sändes tull- & portofritt direkt till privata.
 Profver omgående franko.

Schweizer & Co, Luzern S 5, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

P. S. Innan jag offentliggör dessa rader, kan du gärna ta' och läsa igenom dem, när du i afton sitter vid din nytända borgmästarlampa nere i ditt idylliska Mari-Mihi-fred — förlåt! Mariefred, och om du finner någon mening med hvad jag sagt, kan du för att vinna tid genast — i samma Idunnummer, som välvilligt upplåtit sina rara spalter för mig — säga *din* mening rent ut och svara

din gamle tillgifne
 vän

Knut Manasse Nyblom.

*

Käre Manasse!

DITT BREF nådde mig på en gammal Sörmlandsgård, där allt doftade af gran och glögg och julklappslock, och där själfva gårdsplanen med sina gångar, sandade på snön, verkade som kanel på risgrynsgröt. Från den stora, stilla midvintersstämningen förde mig dina dityrambiska rader hän till våren och värmen, hänförde mig till Studentens lyckliga dar. — Ja, d. v. s. inte till den bok, jag gifvit detta namn, utan till de riktiga dagarna, de som bada i en glans, som jag inte mäktar återge. Ty ju längre man lefver och ju mera man skrifer, allt närmare känner man, huru oändligt litet det ändå är som ord förmå uttrycka. Men ditt brev är hvarken poesi eller prosa, utan musik. Sångare som du är, trubadur och minstrel, talar du i toner och spelar brev, där alla vår ungdoms melodier vibrera mellan raderna. —

Du har tagit fasta på en passus i min bok, hvilken lyder så här: — Men innan den siste öfverliggaren lämnat dessa knaggliga gator för att samlas i det stora "Taddis däruppe", där de påstå, att de alla skola finna igen hvarandra en gång, de gamla hädarna; innan typen är fullständigt utrotad och där i denna staden inte blifver något annat till öfvers än plugghästar och folkdansare, skall en man uppstå ur öfverliggarnes krets och gå hem till Luthagen och låsa in sig från skalkar, som locka, och björnar, som brumma — och den mannen skall skriva

Örgryte

Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg, tvättar eller färgar alla slags beklädnadsartiklar ytterst väl. Billigaste priser.

studentlivets stora oskrifna bok. Han skall varda den Horatio, hvilken försonar våra tusende snedsprång och förklarar våra underliga vägar... Och de skola gjuta hans bild i brons — ty guld var aldrig hans metall — öfver hans axlar skola de hänga filosofens mantel, men hans änne skola de pryda med en krans af vinlöf och studentnejlikor. De skola gifva honom idealistens uppåtriktade blick och tänkarens breda panna — och ensam skall han stå där... Nogsamt måste de besinna sig för att få det monumentet tillbörligt beläget. Ty du förstår väl, att han både måste höra Kristinas klocka ringa om aftonen och lyssna till sångerna den första maj. Han måste se isflaken om våren, där de brusa fram i Fyris' famn. Han måste se våren, då de hvita mössorna spricka ut och studenterna svärma omkring med de unga flickorna...“

På denna plats jag sålunda angifvit vill du, att Gunnar Wennerbergs staty skall stå. Och alla skola vi hjälpas åt att resa minnesvärden öfver Gluntarnes skald. — Platsen är således klar. Den har gifvit sig själf. Årestoden har han ju också redan. “Hör oss, Svea“ heter den. Och han reste den med egen hand.

Att nu ge Gunnar Wennerberg en stod i brons, där han skall “stå stark“ och blicka ut öfver sin älskade stad — det blir en lätt uppgift, sedan du framkastat idén. Broder Manasse, du bärare af denna tanke, haf tack!

Huru skola vi nu skrida till verket? — Jo, sångarkörerna draga ut på nya segertåg under fältropet “För Gunnar Wennerberg“, Sveriges flickor, “serenadens“ dotterdotterdottrar, brodera sina brokiga bordlöpare, drömma ihop sefignar-idyller och sälja dem sedan för modiga summor på basarer och hembygdsfester, du sjunger en afton till lutan, Lunkan och Kalle Starbäck och Pekka och Tralpen bearbeta inbyggarna i sina respektiva provinser, Knorring och Willebrand få svara för de våra i Finland, Carl Sundbeck för svensk-amerikanerna, Karl-Erik Forsslund och Ingemar von Melsted och Knut Barr och jag skildra ännu några af studentens lyckliga dar. Så skall sångartåget, så skola broder-nålens stygn, knäppen på lutan och pennans rassel mot papperet skänka Gunnar Wennerberg hans staty.

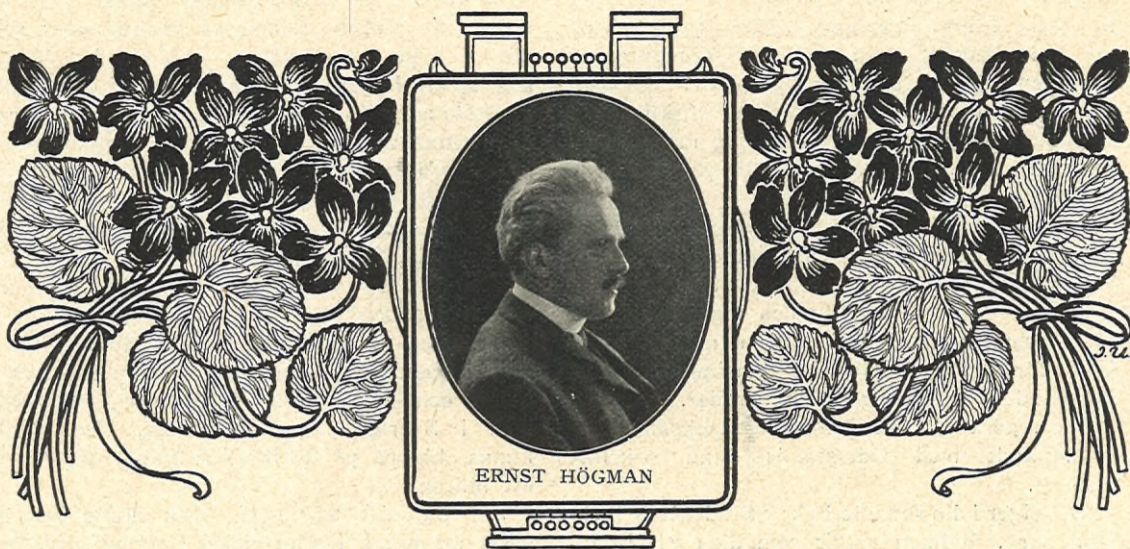
Sista gången jag träffade honom var i maj 1901, på den sista värfest, som blef hans, då han gästade sin kära ungdomsvän och studentkamrat John Arsenius. Illa hade han sofvit föregående natt — det hände honom ofta mot slutet — och han verkade trött och bruten, en smula nervöst otålig. Dock, när han på eftermiddagen kom upp till Botaniska trädgården och från Botanicums loggia bjöd sitt älskade hvita garde sitt stora farväl, då vek ålderdomen bort. Denna historiska stund tändes i hans grå öga ungdomsmodet och hänförelsen, och studenthjärtat klappade högt under serafimerbandet. —

Där han så stod, smärt och rak och stolt bland fanor och fanfarer — sådan sågo vi honom för sista gången. Sådan skola vi evigt minnas honom. Sådan måste konstnären mejsel också framställa honom för de generationer, som aldrig stått öga mot öga med Gunnar Wennerberg!

Broder Manasse, ett tack från mig, kamraten och studenten, för den tanke du tändt, och som nu genom ditt öppna bref skall spridas till alla dem, som hålla Gunnar Wennerbergs minne kärt. —

Nu skall ditt gyllene uppslag varda en verklighet af brons!

Vännern från Uppsala och ungdomen
MARI MIHI.

ETT PAR DIKTER. AF ERNST HÖGMAN.

BOKSKOG.

*Jag är bländad än af slättens
alla solomgjutna hus,
och ännu i örat klingar
hafvets friska dyningsbrus.*

*Men härinne — hvilken stillhet,
hvilken kvällsdjup skymningsglöd!
Mellan släta stammars silfver
västersolen droppar röd.*

*Här gå sagans trolska stigar
bort mot kungarikens sju...
För ett sus i löfven brister
spröda tystnaden itu.*

*Här har Pan sin rörflojt spelat
till vårt släktes morgondans,
medan blodet ännu ospädd
gaf åt kind och öga glans.*

*Jungfrumjuka mulden jäser
än af skapardagens must,
skickar stam vid stam att stiga
himmelen emot med lust.*

*Intet gräs här finns, som spirar
blygt på marken, ingen blom
djupt i löfvens skugga skänker
sina färgers rikedom.*

*Alla safter uppåt storma,
tills hvar krona grönskar rik,
genomväfd af rymdens mummel,
solspel, dagg och vindmusik.*

*O att så ens sträfvän finge
lyftas mot ett mål, ej delt,
samla sig för kronans bladskrud,
känna sol och stormsus helt!*

DU LIKNAR ETT POEM

*med dina ögons sjöar
af blått och hvitt och skälfvande kristall,
med dina kinders, dina läppars purpur-
öar,
din pannas ljusrymd, hårets skymnings-
fall.*

*Du liknar ett poem, när språkets bölja
spritter
som sång ifrån din tunga mig förbi.
Då hör jag denna klang, hvar själsfödd
dikt besitter —
en djup och stark, oändlig melodi.*

*Du liknar ett poem, då barmen sakt
häfves
i bidan, trånad under linnets sky,
och aldrig brann den diktens blyga eld
förgäfves,
och alltid är dess tjusning lika ny.*

*Och i din gång så mjuk, så lätt, som om
vid jorden
du rörde blott med kanten af din kjol,
förmimmer jag den rytm, som spänstigt
gungar orden
på diktens haf i böljesvall och sol.*

*Ditt famntags hvita port är tung af
jubelsånger,
och när den sluts om mig, förgäter jag
att utanför är mörkt af vrede, skam och
ånger
och lifvets tusen grymma gisselslag.*

*Du liknar ett poem — dess rader tid
skall tära
och långsamt bleka med sitt gråa stoft.
Men känslorna däri förbli dock lika
skära
och lika mäktig diktens klang och doft.*

TEATERNS EGENDOMLIGA värld af bestickande yttre glitter och äkta eller halfäkta tragisk och komisk konst får den stora publiken endast se från salongen, då rampljuset kastar sin illusionsgivande glans öfver scenens bilder. Men hur det tillgår bakom kulisserna, hur arbetet bedrivs, innan det fått den slutgiltiga form, som publik och kritik skola värdesätta, det är en hemlighet för det stora flertalet.

Därför antaga vi, att vår läsekrets skall intresseras af efterföljande ströftåg öfver scentiljorna. Det obekanta rike, vi skola genomvandra, ligger hinsides rampen i vår nya magnifika opera, och vi begynna med ett besök hos balettkåren, hvars arbeten f. n. kommit i förgrunden genom den i dessa dagar för första gången gifna baletten "Askungen". Sedan skola de öfriga faserna af teaterns invecklade arbeten successivt följa för att åskådliggöra, hvilken stor apparat som måste sättas i gång, innan en opera är färdig att gifvas.

I.

En stund hos "Askungen".

"HVEM SÖKS?"

Rösten tränger igenom en stängd glassdörr och vibrerar mot min nacke, och då jag vänder mig åt sidan, skymtar jag konturerna af den påpasslige portvakten, som sin plikt likmätigt håller ett vaksamt öga på enhvar, som passerar uppgången till operans scen.

Jag har på tungan att svara: "balettkåren," men fruktande att det ordet möjligen kunde framkalla något missförstånd hos denne sånggudinnornas Cerberus, upplyser jag honom att mitt ärende gäller balettmästaren, och i kraft af detta lösenord släppes jag gunstigt igenom.

Däruppe i korridorerna kring scenen myllrar det af folk: sångartister, korister, ordonnanser,

"HAKAN UPP, MINEN BARSK... SÅ DÄR!"

HAN UTVECKLAR HELA GLANSEN AF SIN KUNGLIGA NOBLESS.

Här, ärade läsarinna, har ni nu sagan, sedd genom teaterkikaren, ehuru ännu så att säga i scenisk negligé, ty dekorationerna fattas och dansöserna äro endast iförda sina vanliga dansdräkter, den traditionella tyllkjolen och trikäerna.

Fröken Strandin, operans prima ballerina, är askungen. Hon får till en början ligga på en hård träbänk; det är nämligen köksscenen, som repeteras. Men hon måste ligga graciöst, ty som ni redan vet är hon ingen vanlig ensamjungfru, utan har i sin spänstiga gestalt stoffet till en prinsessa. Balettmästaren gör attityden, men askungen kan den redan och ligger nu och stirrar på prinsen, hvilken går omkring i skjortärmarne och hög krage och önskar, att han hade en smörgås och ett glas öl nere från Westbeck.

Askungen rusar upp och lockar under plastiska armrörelser på sina dufvor, då kungen tittar i dörren. Det är en riktig sagokung, tjock och farbroderlig och för resten en stor upptågs-

teaterarbetare m. m., och midt igenom vimmel plöjer sig just nu väg en skara halfvuxna flickungar, balettelever, i tyll och trikå, en del med munter uppsyn, hoppande och gnolande, som om de ginge till en lek, andra trötta, likgiltiga.

De brusa förbi som en flock dufvor och försvinna i korridorernas halfdunkel, där luften gungar af sångfraser, pianospel, rytmiska körfragment från scenen och repetitionsrummen, ty öfverallt arbetas det.

... Jag står på det sluttande golvet i balettsalen och åser

öfningarna till baletten "Askungen," de sista öfningarna dagen före generalrepetitionen. Balettmästare Köller, som komponerat balettens pantomimiska och koreografiska del, arbetar sig varm under instruktionens mödor, hvilket för öfrigt är lätt gjort, ty termometern visar + 23° Celsius.

Ni känner ju sagan om askungen, som efter många vedervärdigheter blef gift med en vacker ung prins.

DANSÖFNING.

makare. Någon annan purpur än den hälsöfärg, som förskönar hans ansikte, har han för tillfället ej till hands, men kronan, spiran och riksäpplet vänta honom, där de helt vanvördigt ligga kastade på vedkubben i askungens kök.

"Nu tar vi tronscenen," säger balettmästaren och stryker ur pannan ett glittrande svettpärladiadem. "Placez-vous!"

"Hvar sjutton ska jag sitta?" mullrar kungen. "Slafvar, hvar är min tron?"

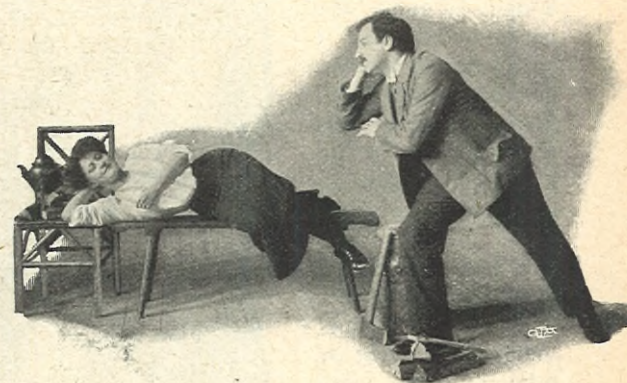
"Här," säger en ålsmidig balettelev om åtta vårar och skjuter en köksstol i kungens knäveck, så att han sätter sig med en duns. Kungen får kronan placerad på sned på sitt smorda huvud, och viftande med spiran, samt med prinsen och balettmästaren som sin närmaste omgivning utvecklar han hela glansen af sin kungliga nobless.

Vid den scen, då askungens far tröstar sin dotter öfver hennes syskons hårdhet, råkar den obarmhertigaste af systrarna göra sig skyldig till ett änglaljuft småleende, hvilket ögonblickligen korrigeras af den allseende balettmästaren. "Hakan upp, minen barsk... så där!"

Så kommer dansen med allsköns attityder framför den stora spegeln. Vår fantasi ser den lysande slottssalen, ser skimret af dräkter i purpur, i hvitt och lilas... Musiken från pianinot därnere i hörnet får nästan orkestral fyllighet, medan tonerna gjutas samman till en liffull vals...

Final — ny scen!

Som yra kattungar störta de minsta baletteleverna fram, alla med hushållsattribut i händerna. En bär en kärna, en annan en kastrull, en tredje en kvast, en fjärde knogar på ett fång ved o. s. v. De skola, medan askungen sover ut efter den underbara balmatten, feja i köket, så att allt är i ordning, tills de elaka systrarna komma in. En signal af balettmästaren.

BALETTMÄSTAREN GÖR ATTITYDEN.

LUZERN

Förnäm vistelseort under sommaren.
G:D HOTEL NATIONAL.
 Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön. Rum från 4 kr. Ill. prospekt gratis.

DET KÄRNAS SMÖR, BORSTAS SKOR, SOPAS, ELIDAS, TVÄTTAS.

ren och alla tomtarne äro i fullt arbete. Det kärnas smör, borstas skor, sopas, elidas, tvättas, och ni kan förstå att köket blir skinande fint i den gryende morgonen. Sedan skynda tjänsteandarne sin väg. På scenen försvinna de i klockfodralet, i kitteln, vedlåren och andra bekväma utgångar, men här rusa de åt salens sidor, där de bli stående, medan prinsens profvar guldskon på askungens fot och dansöserna, af hvilka några nu iklädt sig hattaroch kappor, bilda apoteos under vägguret, som slår tre och väcker längtan efter middagsmaten...

Repetitionerna äro slut såväl här som annorstädes inom teatern, hvilken höljs i tystnad och mörker några timmar, innan kvällsarbetet börjar med sin nervositet, sitt rampljus och sina eggande applåder...

Det var icke den vanliga, öfvermåttade premiärpubliken, utan ett förtjusande auditorium af mänskotelningar i åldern mellan 4 och 13 år, som i lördags afton fyllde operans salong, då "Askungen" gafs för första gången. Ett myller af leende barnansikten på rader och parkett riktades i spänd väntan mot den hemlighetsfulla ridån, medan mödrar och fäder ansattes af de kvistigaste frågor en barnhjärna kan hitta på. Så försvann äntligen det tunga purpurförhänget, medan en skir och melodios musik steg ur orkesterdjupet, och sagan stod lifslevande med alla sina under för de unga åskådarna.

ASKUNGEN OCH DUFVAN.

Fröken Strandin som askungen eröfrade från första ögonblicket publiken, ty grace och fågring i förening uppskattas lika lifligt af alla åldrar. Hon följdes med lika stort intresse antingen hon, iklädd torftiga kläder, skötte sina köksbestyr eller, förvandlad af den goda féen till en fin dam i lysande skrud, slog hela hofvet med häpnad.

Hr Tropp var en vacker och tilltalande prins och hr Eriksson en mycket humoristisk sagokung. Dansnumren, som dock till fördel för det hela kunde varit talrikare, utfördes excellent af balettkåren, och förvandlingarna togo sig effekfullt ut. Alldeles särskild förtjusning väckte de små solodansöserna och deras näpna dans inför konungen, en förtjusning, som kulminerade i den af verklig sagostämning burna scenen med de beskäftiga tomtarne i askungens kök. Då rullade ett harmoniskt klingande och uppsluppet barnskratt från salongen och in öfver rampen. Balettmästare Köller, som arrangerat det hela, har all heder af sitt arbete. Musiken af hr Ernst Ellberg är lättflytande och melodios, men den saknar karaktär, bildar ej ett nog fylligt och målade underlag åt pantomimen. Denna brist gaf också på sina ställen en anstrykning af enformighet åt den mimiska dikten.

Vi förmoda likväl, att "Askungen" kommer att tagas i betraktande af hela det unga Stockholm, och att operastyrelsen efter hand skall ge publiken flere baletter att njuta af, ty idén är lofvärd.

E. H—N.

PANTOMIMBALETTEN »ASKUNGEN» Å KGL. TEATERN. A. BLOMBERG FOTO. 1. SCEN UR ANDRA AKTEN: ASKUNGENS FÖRVANDLING. 2. SCEN UR TREDJE AKTEN: SLOTSBALEN

En konstnärinne- profil.

HERMIONE VON PREUSCHEN, hvars geniala profil vi i dag presentera, är en tysk konstnärinna af vidtomfattande talang. Utöfvande artist sedan många år tillbaka, har hon vunnit aktuellt intresse för en svensk läsekrets genom den rikhaltiga kollektivutställning af hennes taflor, som nyligen öppnats i Blancchs konstsalong härstädes.

DEN BESKYLLNING för små vyer, ängsligt pryderi och initiativfattig eftersägning, som för länge sedan på goda skäl tystnat mot damerna af pennan, tyckes icke heller längre äga fog för sig, när den tillämpas på damerna af penseln. Baronessan Hermione von Preuschen, målarinna och skaldinna, är i hvarje fall en konstnärspersonlighet, som kraftigt jäfvar hvarje sådant angrepp.

Hon säger själf, att konstens mål är att sätta själarna i dallring, och i full öfverensstämmelse med sin på en gång lifliga och djupsinniga naturell finner hon medlet att uppnå detta mål vara de stora och djärfva effekterna.

Med prisvärd energi kastar hon sig öfver de svåraste, mest krävande uppgifter. Hon har hunnit med en ansenlig mängd landskaps- och blomstermålningar, men man torde icke taga fel, då man i hennes kolossalmålningar med allegoriska motiv söker den renaste utfällningen af hennes idéer. Målade som de äro under en längre period, stå de konstnärligt sedt på tämligen skilda plan, men de ha det gemensamt, att de syssla med själfva urgåtan, och det är ingen slump, att sfinxen är en framträdande figur på ett par af hennes taflor.

Det Preussen, som censurerade Heyses Maria af Magdala, har äfven slagit ner på ett par af baronessan von Preuschens arbeten. Men jämsides med klander har konstnärinnan också rönt erkännande bl. a. i Paris, där kritici uttalade sig synnerligen smickrande om hennes talang. Så kallar henne t. ex. Arsène Alexandre i Figaro "en oberoende, att icke säga revolutionär personlighet, hos hvilken t. o. m. bristerna äro mer värda än andras negativa talanger".

Man har velat hänföra den dis-

"LIFSHUNGER". TAFLA I OLJA AF HERMIONE VON PREUSCHEN.

HERMIONE VON PREUSCHEN.

harmoni, som skymtar hos henne i både dikt och målning, till den sorg, som drabbade henne genom förlusten af hennes make, diktaren Konrad Telmann. Den dikt ur hennes diktsamling "Flammenmal", hvarmed vi här till slut fullständiga vår bild af baronessan v. Preuschen, tyckes dock antyda, att orsaken ligger djupare än i någon yttre omständighet, att den bottnar i hennes temperament.

—ER.

ELDSMÄRKET.

SÅ MÅSTE jag då märkt igenom lifvet gå,
af gudomsstrålen drabbad
i marterflammar stå.

Så bär ock hvarje sång,
mitt hjärtas offergård,
brännmärket på sin panna
ifrån min dunkla värld.

För evigt oförstådd,
mig längtans bål förtär.
Jag bär en Nessusskjorta —
eldsmärket stolt jag bär.

HERMIONE VON PREUSCHEN.

CIRCE. TAFLA I OLJA AF HERMIONE VON PREUSCHEN

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke. Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik,
Vänersborg.

Försäljas i minut hos de flesta skohandlande i riket.

Från det svenska läkarhemmet i Betlehem.

SOM MÅNGA af våra läsare redan tidigare med varmt intresse mottagit i *Idun* meddelade skildringar af den i Betlehem för Jerusalemsföreningens räkning verksamme dr. Gustaf Ribbings arbete och genom dessa — som i allmänhet varit ganska intimt hållna — äfven gjort bekantskap med medlemmarne af hans familj, tro vi att några nya meddelanden från den svenska läkarfamiljen i det heliga landet äfven nu skola bli välkomna.

NÄR MAN FÖRST sätter plogbillen i en hård och obrukad jord, är det svårt att med ens göra raka och djupa fåror, äfven om handen, som för den, är stark och fast samt ögat, som utstakar riktlinjen, blickar frimodigt och upplyst af ett inre kärlekens ljus.

Detta har äfven doktor Ribbing fått erfara, och de svårigheter han haft, och ännu har, att bekämpa, låta sig lättare ana än beskriva.

Han är emellertid ej den man, som ger vika vid första motstånd, och ehuru han nog emellanåt varit tvungen att "ta i med hårdhandskarne" för att få bukt med de "stora ouppfostrade barnen" i Betlehem och dess omnejd, har han på samma gång lyckats förvärfva deras naiva kärlek och förtroende. Hans arbete skulle emellertid varit lättare och mera motsvarat hans förhoppningar, såvida han ända från början kunnat bereda sina talrika patienter en fristad, där han — t. ex. efter en operation — blifvit i tillfälle att ägna dem den tillsyn och omvårdnad, de omöjligt kunna erhålla i sina egna hem, hvilka äro allt annat än hygieniska eller lämpade för sjukvård.

Hans önskemål under de tre år, han verkat därborta i Palestina, har således varit ett eget sjukhus.

Det upprop till insamlande af medel till ett sådant, som först, nästan som ett nödrop, gick öfver en ädel, döende gammal mans läppar*) och, landet rundt, väckte deltagande till lif i många hjärtan, hade till följd att en vacker summa insamlades. Men som denna ända befanns vara otillräcklig för realiserandet af Betlehemsdoktors älsklingsdröm, fick man nöja sig med att inköpa en tomt för blifvande sjukhus och läkarebostad, samt i stället tillsvidare inrätta ett litet sjukhem, där de lidande, som voro mest i behof af vård, kunde få ordentlig skötsel.

*) Det var som bekant framlidne domprosten C. A. Torén i Uppsala, som kort före sin bortgång föranstaltade en insamling till det här berörda ändamålet.

Som det emellertid var svårt, för att ej säga nästan omöjligt, att i Betlehem anträffa en därtill lämplig lokal, måste läkaren och hans familj tänka på att lämna de rum de som enskild bostad disponerade, synnerligast som doktor R. ända från början af sin praktik i samma hus på nedre botten åt sig inredt operationsrum, mottagningsrum, apotek m. m., hvilka lokaler ju helst borde finnas under samma tak som sjukhuset.

Redan blotta förhoppningen om att snart få till stånd ett litet sjukhus glädde doktorn obeskripligt, och hans hustru skrifer helt humoristiskt därom:

"Min Gustaf är, trots sitt myckna och ansträngande arbete — han har f. n. ända till 100—125 personer vid sina mottagningar — vid det gladaste och soligaste lynne öfver utsikten att snart få ett litet sjukhem, där han kan lägga sina "offer" efter genomgången operation." Och doktorinnan själf ville också för den goda sakens skull underkasta sig besväret med en flyttning och ty ätföljande obehag i både lefvande och död form, såvida det blefve en möjlighet att i utbyte få en någorlunda dräglig våning, som kunde nödortfigt rymma dem alla.

Detta visade sig emellertid vara ganska svårt, och först efter grundliga forskningar och många underhandlingar, hvilka, enligt Betlehemska vanor, på länge ej ledde till något resultat, lyckades de att finna en bostad, som genom att tillbyggas med ett par rum och undergå nödiga reparationer blef satt i det skick, att man denna sista höst kunde flytta in i densamma, ehuru det efter inflyttningen återstod en del målar- och tapetserarearbeten, som doktorinnan och hennes trogna medhjälperska tillsammans fingo lägga hand vid.

Men innan familjen gjorde sitt inträde i den nya bostaden, hade de fått genomgå en pröfnings tid. Redan tidigare på sommaren hade de båda äldsta barnen legat för döden i "barnkoleran" — en sjukdom, som på endast några timmar kan föra den angripna till grafvens rand — men som genom ett underverk återbördades de till lifvet och sina tacksamma föräldrar. Sommaren hade varit het och tryckande och familjen hade detta år tillbragt den i Betlehem utan att unna sig något vederkvickande afbrott. De betänkte sig därför ej länge, när de längre fram blefvo erbjudna att för en liten tid slå sig ner i en vingård vid en af stadens utkanter, och de glädde sig alla åt att där, under hvila, och i en jämförelsevis ren luft, få sina krafter stärkta för när-

maste framtiden. Det blef dock inte som de hade tänkt sig.

Efter endast några dagars vistelse i vingården sjuknade deras minste gosse — lille Boas — i stark feber, och det blef nödvändigt föra honom tillbaka till bostaden i Betlehem, där han kunde få en mera rationell skötsel än därute i det mycket provisoriska sommarhemmet. Snart visade det sig, att sjukdomen var tyfoidfieber, och den lille sväf-vade under veckor mellan lif och död. Att intet, som kunde hålla honom kvar vid lifvet, försommades är naturligt nog, men ehuru hans bedröfvade föräldrar knappast vågade bedja om att få behålla honom, och undergifvet böjde sig under Guds vilja, fingo de ändå, efter en lång och ansträngande tid af vaka och oro, glädjen att åter se sitt "solskensbarn" tillfrisknadt, "men" — säger hans mor — "han har under den långa sjukdomen glömt både att gå och att skratta, och detta senare gjorde han förut så hjärtinnerligt."

Men ännu svårare pröfningar förestodo. Mot slutet af november öfverraskades dr. R. en dag, på hemväg från Jerusalem, af det första ordentliga vinterregnet, så att han blef aldeles genomvåt, men hade vid hemkomsten ej tid att byta kläder, emedan han hade några trängande sjukbesök att göra. Då han senare på kvällen återkom till hemmet, föreföll han dock munter och kry, men sjuknade sedan på natten i våldsam frosskakningar, och följande morgon utvisade 40° feber och den första blodspottningen, att han hade fullt utbildad lunginflammation.

Hans sjukdom har sedan varit ovanligt svårartad och hans lidande stort. Hjärtat började redan efter ett par dagar visa grava tröthets-tecken, och den katolske läkare från ett närbeläget kloster, som tillkallades, fann sjukdomen så kritisk, att han i sin ordning eftersände Betlehems arabiske medicinman samt två kolleger från Jerusalem.

Vi vilja nu göra ett utdrag ur ett af doktorinnan R:s bref och låta henne, som så länge sig göra lät troget vakade vid sin mans sjukbädd, själf beskriva sjukdomens förlopp.

"Redan på fredagen (tredje dagen efter insjuknandet) var Gustaf så sjuk, att vi förstodo det var fråga om hans lif. På lördagen samlades alla fyra läkarne kring hans bädd; hjärtverksamheten var då så svag, att då de, för att underlätta blodcirkulationen, slog åder först på den ena och sedan på den andra armen, kom så godt som intet blod fram — det var nästan koaguleradt. De sände då i hast efter en arabisk "koppare", som satte s. k. blodglas rundtomkring hjärttrakten, och det tycktes hjälpa bättre. Efter någon timme kom där lindring. Men hur många gånger ha ej vi — eller jag ensam — med bristande hjärtan hvarje ögonblick väntat, att han skulle draga sitt sista andetag, när den svåra andnöden och hjärtkrampen kommit öfver honom. Själfr har han många dagar — att döma efter de flämtande, hviskande ord han då och då framstött — känt sig redan ligga i dödens skugga, men ock — i Guds famn! Läkarne ha varit outtröttliga i sina bemödanden, dag och natt. Ett par dagar gånvo de honom upprepade doser af mysk och andra starkt stimulerande medel.

Krisen vid lunginflammation brukar i vanliga fall komma på 6:e à 8:e dygnet, men just på 6:e dygnet tog sjukdomen denna gång ny fart, det blef s. k. dubbelsidig lunginflammation med ny

DEN SVENSKA LÄKARFAMILJEN I BETLEHEM FRAMFÖR DET I HVALFVET I BAKGRUNDEN NYBYGGDA BLIFVANDE OPERATIONSNUMMET.

Olycksfalls-försäkrings-
Grundadt 1888. Stockholm.

BORE

Specialitet: försäkring af enskilda personer; bästa anordningar; högsta antal försäkrade.

häftig blodhosta och utbredda härdar. Först på 12:e dygnet vände sjukdomen, och läkarne, som några dagar gäfvö föga hopp, säga nu att — ehuru faran ej ännu är öfver — vi dock kunna ha godt hopp.“

„Såsom alltid då nöden är som störst, är Gud som närmast, och han har, i vår obeskrifliga spänning och oro hjälpt oss att bibehålla friden i själens djup.

Han har också gett oss många bevis på kärleksfullt deltagande från alla möjliga läger och personer; protestanter, greker och katoliker, alla ha de enats i sina känslor denna tid. Såväl i Betlehem som i Betdjala ha de skyndat till sina skilda kyrkor, offrande olja, tända ljus, löften och böner till Gud, jungfrun och sina helgon för "hakins" tillfrisknande. Hit ha de kommit i skockar, i synnerhet de första söndagarne, för att skaffa sig underrättelser, och vi ha måst anställa särskilda personer att ta emot dem på nedre botten och hindra dem från att tränga sig upp, och — enligt arabsed — in i sjukrummet.

Hvad vi skulle ha tagit oss till denna tid utan det trogna och uthålliga bistånd, våra "flickor" gett oss, förstår jag knappast, i synnerhet dessa sista dagar, då både min Gustaf och jag legat nere. Gud vare tack för dem!

Vill blott till sist tillägga, att våra hjärtan äro fyllda af tacksamhet öfver, att Gud tycks spara Gustaf åt oss alla, och att vi ha erfarit sanningen af Davids ord: Han bär våra bördor dag för dag.“

Detta ur doktorinnan Ribbings bref, hvilket hon nedskrifvit med blyerts, där hon nu låg bunden vid sin egen sjukbädd. Vakten vid hennes makes hade nämligen en dag — ännu oväntadt — blifvit afbruten. Sedan hon i det längsta sökt behärska sig inför den sjuke, måste hon dock till sist gifva vika, och ett par timmar därefter såg lilla Dorcas dagens ljus.

Ett senare bref från Betlehem ger ännu mera hopp om doktor Ribbings tillfrisknande och skildrar en fridfull julfest vid den återvunne makens och faderns bädd, men enligt läkarnes samfälliga utlåtande kommer det dock att dröja flere månader, innan han får tillräckliga krafter att återtaga sitt ansvarsfulla arbete.

„VÅRT LILLA KLÖFVERBLAD“.
DOKTOR RIBBINGS BARN UTANFÖR BETLEHEM.

Glöm ej

Jubileumsfondens sparbössor!

Eliza Langéen.

TILL PORTRÄTTET af fröken Eliza Langéen,
hvars död sislidne julafon på Sofiahemmet afslutade en lång och förtjänstfull, in i det sista fortsatt lärareverksamhet, meddela vi nedanstående af en "gammal elev" upptecknade biografiska data jämte några i minnet bevarade drag, som belysa den bortgångnas personlighet.

ELIZA LANGÉEN föddes i Stockholm i augusti 1827. Hennes fader var klädeshandlare. Hon åtnjöt sin undervisning i Wallinska skolan under dr Fryxells ledning och studerade musik vid det Sillénska musikinstitutet. — Ända från sin tidigaste barndom visade hon ett stort kunskapsbegär, särdeles för främmande språk. Belysande för hennes språkintresse redan som barn är hennes egen berättelse om hur hon, då hon fick bannor, mindre tänkte på hvad orden egentligen inneburo, än på huru det skulle sagts på franska eller något annat främmande språk.

Hon studerade ifrigt äfven sina bröders läroböcker och tillägnade sig sålunda en för en flicka då ovanlig kunskap i flere ämnen, särskild i latin och grekiska.

Hemmet var i hennes barndom välbärgadt, men, sedan blef dess ekonomi mindre god, och Eliza måste redan vid 17 års ålder taga kondition i Värmland såsom lärarinna för elever, jämnåriga med henne själf.

På 1860-talet var hon anställd som lärarinna i franska, engelska och italienska språken inom Wallinska skolan. Sedan början af 1870-talet undervisade hon i italienska vid Musikaliska akademien.

Under sina sommarferier företog hon som oftast resor till utlandet, på senare tiden mest till Frankrike och Italien. I det sistnämnda landet vistades hon med stor förkärlek och hade där många vänner inom den lärda världen, med hvilka hon underhöll en liflig skriftväxling. Hon var äfven behjälplig vid vetenskapliga och lärda arbetens öfversättning till och från såväl italienska som spanska.

Många äro de, som haft förmånen af hennes undervisning, såväl vid ofvannämnda läroverk som annorstädes eller som privatelever. Alla minnas de nog med glädje och tacksamhet de angenäma och lärarika timmar de tillbragt i hennes sällskap, ty det var ej allenast det språk, hon för tillfället undervisade i, som hon då

Hylins Boro-Lanolintvål

och

Hylins Victoriatvål

äro dryga, milda, välgörande och dock billiga.

sökte inlära, utan därefter allt, som hade något slags gemenskap därmed, såsom historiska personer och data, vetenskapliga uppfinningar, ords ursprung m. m. Till sina elever brukade hon äfven säga: "Fråga mig om allt, hvad ni vill och ej förstår!" Detta gjorde de ock, och för allt hade hon svar. Äfven utom lektionerna begagnade hon sig mycket sällan af svenska språket, utan af det språk, som skulle öfvas.

En rolig episod från hennes första lektion vid Musikaliska akademien har af flere dåvarande elever berättats. Man hade just satt sig för att börja lektionen, då akademien väktmästare inkom, bärande ett par stora böcker, dem han lade ned bredvid henne på bordet. På frågan, hvad det var, svarade han: "Lexikon!" — "Hvad skola vi med dem?" frågade fröken Langéen. "Tag ut dem, de behövas ej!" — Detta var enda gången något lexikon var framme under alla de år hon undervisade på Musikaliska akademien.

Hennes hälsa hade alltid varit god, och som ett bevis härför kan nämnas att hon, under de 35 år hon tjänstgjort vid akademien, blott försummat 4 timmar, hvaraf 2 till följd af tåghinder vid en återresa från Italien. Det var först efter hennes afskedstagande från akademien, som krafterna började taga af, och hon efter en kort tids sjuklighet nedlades på dödsbädden.

GAMMAL ELEV.

Syndabocken.

Berättelse af August Strindberg.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

DET FÖRSTA advokaten sedan gjorde, var att taga bort den oskyldiga hofrätten ifrån skylten. Askanius råkade gå förbi, när den nya skylten sattes upp. Fönstret stod öppet och Libotz syntes innanför. Källarmästarn bara nickade vänligt, gillande, med en blick på skylten som sade: Det var rätt gjordt, så skall det vara.

Men det kom inga kunder. Dock, slutligen, trädde en gumma in, med en schal som visna löf och en kjol som aska. Libotz hade sett henne, men icke bedt ynglingen skriva; det var första lärdomen af advokaten Knifving.

Därpå bad han gumman sitta ner och säga sitt ärende.

— Jo, började hon, men blef rädd; jag behöfde hjälp, men jag har inga pengar — att betala med.

Libotz kände det som ett hån, var nära be henne gå, men hölls tillbaka, mera af fruktan än af medlidande, som han själf ansåg sig förtjäna.

— Hvad kan jag hjälpa gumman med? frågade han med sin vänligaste röst.

Det var en fullmakt för en son i Amerika, och den blef uppsatt.

— Nu skall han ha tack, och må han få

Victoria-Kängorna

— Damernas favorit —

levereras fraktfritt på alla platser i Sverige till följande priser:

BOXCALF, att snöra eller knäppa Kr. 16. —
CHEVREUX, endast att snöra . . . 18. —
BLANKLÄDER, d.o . . . 20. —

Vid rekvisition torde antingen storlek angifvas, eller en afritning af foten på ett papper bifogas ordern. Ombyte medgifvas gärna i händelse af behof.

SILVANDERS, Skoafdelningen, Göteborg.

välsignelse för den hjälpen, sade gumman gråtande, när hon gick.

— Det var så litet att tacka för, håll till godo!

När Libotz denna dag kom upp till matstället, märkte han, att Askanius följde honom med ögonen på ett ovanligt sätt; och när midagen var slut, trädde han fram och frågade, om icke Libotz ville dricka en kopp kaffe nere i trädgården. Detta var en ovanlig ära, och anbudet mottogs utan invändningar.

Om en stund suto de båda nere i en sjöpaviljong vid kaffe och tillbehör. Askanius rörde sig först med allmänna betraktelser, sedan övergick han till lifvets svårigheter, och slutade med att erbjuda Libotz ett större penninglån utan ränta och säkerhet.

— Jag tycker visserligen inte om advokater, då vi ha domare och domstolar, men när jag ser en man kämpa ärligt på sin bana, så vill jag gärna hjälpa honom.

Den arme advokaten undrade hvad som inbragt honom denna ynnest, och när han tackade i rödda ordalag, begagnade Askanius till svar precis samma ord, som han själf begagnat till gumman: "Det var så litet att tacka för, håll till godo." Då frågade Libotz sig, om Askanius skickat gumman för att pröfva honom, men det fann han icke sannolikt, och det blef aldrig utredt.

Från den dagen vände sig emellertid lyckohjulet och klienter kommo, först en och en, sedan hopar. Men Libotz var rädd för lyckan, då han sett hur strängt den handskades, och hur den endast kunde köpas med offer. Därför tog han icke hvilka mål som helst, försvarade icke uppenbar orätt; och när klienten ville han skulle vinna processen, svarade han kort, att det här icke var något spel med vinna och förlora, att han icke kunde muta domaren, utan att han endast skulle hjälpa vid iakttagandet af laga former och målets utredning. Och när någon föreslog ett högre arfvode i fall han vann processen, afsade han sig uppdraget, förklarande sig icke vara fal och icke ägande något inflytande på domaren.

Denna ovanliga samvetsgrannhet gjorde ett godt intryck på domstolen både i rådstun och vid häradsstinget, utom det att Libotz förberedt målen genom vittnens hörande och egen rannsakan, så att domaren besparades en hop besvär. Och när ett mål blifvit ratadt af Libotz, då förstod domstolen att där var något rusk inunder. Trots den aktning han förskaffat sig, blef han ensam, ty ingen sökte ett närmande, af denna oförklarliga repulsion han utöfvade. Han gick liksom tecknad af ödet, och ingen vågade röra vid honom; man var liksom rädd att komma in under hans trollkrets, få sitt öde i sammanhang med hans. Men han tillhörde nu dessa ovanliga människor, som tidigt upp-täckt sitt lufs hemliga mening och den tågor-

ning han ägde att följa. Därför jämförde han aldrig sin lufslycka med andras: "Det är deras, ser du," var hans svar, när någon fästade hans uppmärksamhet på en annans oförtjänta framgång. "Och det här passar mig." Detta var ju också sättet att undgå grämlöse och afund. Han hade funnit ut, hur han skulle ha det i lifvet, och detta genom skarp iakttagelse på egna upplevelser, äfven dessa oförklarliga, som andra människor slå ifrån sig af lättja eller enfald, kallande dem slumpar. När han sett sammanhanget eller logiken i händelserna, kunde ingen förmå honom tro på den ologiska slumpen. Det blef ro och styrsel på hans lif, en stilla men sorgsen undergifvenhet, en viss stränghet mot andra såsom nödvändig följd af hans stränghet mot sig själf.

I början hade han dock svårt att finna sig i dessa skenbart orättvisa domar, som stundom föllo, men med tanken på hans rysliga ungdom, då han lidit oskyldigt, brukade han svara den förorättade: "Ja, det kan vi inte förklara; det har väl någon mening det också." Men ofta märkte han vid domstolen, att bara man fick höra den andra parten, så förlorade den oskyldige martyren sin gloria. Han slog honom i ansiktet, det var ett faktum; men hvarför han slog, det var viktigare att veta. När en högre rätt dömde tvärt emot en lägre instans, så såg det visserligen illa ut, men granskades protokollen, så befanns saken ofta tvifvelaktig, och kunde bedömas från flere än en synpunkt: lagens bokstaf eller mänskliga hänsyn. För öfrigt såg han, hur individer, som aldrig aktade rätt och rättvisa, så snart det gällde egen process skreko mot orätt och orättvisa; och i alla processer ansågo sig båda parterna afgjort ha rätt. Det finge väl gå summariskt detta också, liksom allt annat i lifvet gick på en höft, menade han.

För att kunna lefva måste han åtaga sig skuldfordringsmål, och inkasseringarna försatte honom i en mindre angenäm ställning. Han kallades indrivvare, och ehuru han var mild i tillvägagångendet, ådrog han sig det stilla hat, som åtföljer en sådan syssla som att fordra.

Tiden gick, Libotz var skuldfri och hade pengar på banken. Ehuru han hade råd, gick han aldrig på Stadskällaren, där ämbetsmän, patroner och officerare höllo tal, utan han blef Askanius trogen. På någon intim fot kom han aldrig med källarmästarn, ty det kunde man inte, men ett hemligt, aktningsfullt förstånd rådde mellan dem. Askanius kunde fortfarande icke med sin klient, men han såg gärna hans tacksamhet och mådde väl därpå. Ibland visade han köld, när någon talat illa om Libotz, och det gjorde alla, som kräfdes; men ibland måste han själf anlita advokaten för att utföra en fordran, och då ljusnade han igen, men likafullt satt lite missaktning kvar mot den, som utförde det han själf icke ville göra.

Emellertid, en afton vid notiden, kom Libotz från sin enkla aftonmåltid hem till bostaden, som han fann upplyst. Inträdande genom den öppnade dörren, möttes han af en scen, som kom honom att frysa genom mäg och ben. Rummet var fullrökt, och vid stora pulpeten satt fadern med en butelj konjak och sina kontorsböcker framför sig.

— Är du här nu, jag har sökt dig kring hela stan, hälsade gubben brutalt.

(Forts.)

Teater och musik.

KGL. TEATERN. Härom dagen debuterade som Erik i "Värmländingarne" hr *Olle Strandberg*, en ättling af den berömde svenska sångarsläkten Strandberg. Debutanten visade sig vara i besittning af en visserligen till omfånget rätt obetydlig, men i fråga om klangen väljudande tenor, som passade väl till de värmländska visornas enkla fågning. Det tilltalande dramatiska utförandet understöddes af en frisk, ungdomlig apparition, hvadan debuten i sin helhet måste anses som löftes-givande.

— I lördags uppfördes för första gången den sedan ett par veckor bebådade baletten "Askungen." I vår operaartikel sid. 34 återfinnes en redogörelse öfver premiärens förlopp.

DRAMATISKA TEATERN gaf på måndagen det nya svenska skådespelet "Vid branten" af *Algot Ruhe*. Denne författare är redan nu så pass känd genom sina tidigare romaner och noveller, att han icke behöfde stiga inför publiken som en alldeles okänd man. Tvärt om hade kanske just hans föregående produktion banat väg för publikens intresse och samlat ett all-

FÖRFATTAREN ALGOT RUHE UTANFÖR SITT SOMMARHEM MED SIN LILLA DOTTER I KNÄET.

deles utsåldt hus. Att nu hans skådespel icke helt och hållet motsvarande förväntningarna, torde ju vara förlåtligt, då det var författarens första debut som dramatiskt diktare. Och till att slå igenom på scenen, fordras det helt andra betingelser än dem hr Ruhe f. n. tycks besitta. Framför allt kräves det ett mera originellt val af ämne, än det från hundratals franska dramer jämte Strindbergs uttröskade äktenskapsbrottet, och ytterligare fordras det en smidigare, för scenen mera afpassad dialog och djupare psykologiskt studium. Onatur och svulst var emellertid det, som vid premiären mest kännetecknade den annars nog så realistiskt anlagde diktarens första sceniska verk.

Spelet var denna afton just heller ingenting vidare att tala om — med undantag af herr Palme, som kompositören Torsten, och som dennes unga hustru, fru Sandell. Båda voro förträffliga, hvilket däremot ej kan sägas om fru Lindberg, hvilken som Lilly saknade det behag och den förtrollande skönhet, denna absolut bör äga, för att kunna förklara Torstens stora, dåraktiga passion. Hon var därtill för mycket vissnad. Efter stycket inropades — som vanligt vid svenska original — författaren. Återstår nu att se, om "Vid branten" också kommer att senteras af den öfriga teaterpubliken. Låt oss hoppas det!

—ts.

SVENSKA TEATERN ger sedan i måndags Shakespeares skådespel "Konung Henrik den fjärde". Det mäktiga stycket, om hvilket *Georg Brandes* träfande säger att det "som diktverk betraktadt är ett af världslitteraturens allra yppersta, på en gång heroiskt och burleskt, gripande och bredt komiskt", får ett så godt utförande som det är möjligt att åstadkomma i en scenisk konstperiod, som den närvarande, då det klassiska skådespelet endast undantagsvis tages till heders. Men man får vara tacksam för hvarje gnista, som faller oss till godo från det stora dramats altarflamma, när helst den kommer.

Lagermans flytande putspomada BONAMI.

Artisterna hade tagit sina uppgifter med allvarlig föresats att lyfta dikten i dess rätta plan, så att ingalunda felades den goda viljan. Hr E. Hillbergs duktigt hållna konung Henrik, hr de Wahls prins Henrik fylld af kamplust och sinnesadel, midt i de låga orgierna yra, hr Klintbergs Henrik Percy, en gestalt bräddad af handlingsifver, lidelse och äregirighet, samt hr Bäckströms drickande och genialt skroderande Falstaff — alla gjorde de erkännansvärda konstnärliga insatser.

Det svagaste var diktionen. Hr Hillberg pressade gång på gång upp röst till oartikulerade skrik, så att det mesta af hans roll blef ohörbart i salongen, hr Klintberg talade i sin ifver ej heller tydligt, och de öfriga engelska ädlingarna med undantag af Vernon, hr Arehn, afleverade sina repliker tämligen färglöst. Men det blir måhända bättre vid de följande föreställningarna.

Stycket är omsorgsfullt iscensatt af hr Karl Hedberg och de många scenförändringarna gå med all önskvärd snabbhet. Den fulltaliga premiärpubliken föreföll varmt intresserad, mest af Falstaffs drastiska komik och prins Henriks galna äfventyrslynn.

E. H-u.

Från konsertsalen.

ATT EN GRÅKALL stockholmsk januarikväll komma från gatornas modd och flämtande lyktsken in i Vetenskapsakademiens hörsal med Berzelius', Linnés och Vargentins torrligt småleende gipsansikten i nischerna ofvanför den lilla estraden af betsad björk, är en vandring från den ena vedervärdigheten till den andra. Där sitter man och super i otfrenaden från nakna tak och väggar, känner att stolen, som uppbar ens stofthydda, är ett monstern af ohandterlig hårdhet, och undrar, huruvida Beethovenaftonen, ty det gäller nu närmast en sådan, blir lång, så att man inte hinner hem, innan gasen släcks i trapporna.

Ett försök att studera programmet hindras impertinent af den klens belysningen. Ännu äro nämligen endast ett par lågor ofvanför estraden tända, antagligen för de vetenskapliga gipsgubbarnes räkning, ty de skratta oss i dunklet sittande besökare rätt i ansiktet.

Stackars Beethoven, inte flammade ditt stora snille därnere i Donaustaden för att det så här en kullen stockholmsk vinterkväll skulle lyfta vingarna i ett rum, hvars trista prägel ovevkligt slår Fantasos till marken!

Så kommer Tor Aulin in i sällskap med sin violin och en smärt ungdomlig herre med viljefast ansikte — Louis Glass från Köpenhamn. Salen blir med ens ljusare. Aulin blickar segervisst omkring sig. Den här lokalen är honom, om inte kär, likväl med åtskillga länkar knuten vid hans konstnärliga sträfvan under snart sagdt en half mansålder, och här har han skördat — icke guld, men välförtjänt ära.

Nu spelar han Beethoven, Louis Glass beledsagar honom vid pianot. Det är G-dur-sonaten op. 30, nr 3 och den i C-moll, samma opus, nr 2, ett par af mästarens ungdomsverk, klangfagra, pittoreska och af en känslans innerlighet, som ännu icke berörts af titantrotset och svärmodet. Ehuru violinen denna aften ej är vid sin allra bästa vigör och Glass' pianoledsagning här och hvar icke har den delikata utformning, man väntat sig af denne framstående musiker, besitter dock föredraget tillräcklig konstnärlig valör för att intressera. F-dur-sonaten, op. 77, för piano och horn kom minst till sin rätt, när hornpartiet, som utfördes af hr Valfrid Carlström, gjordes alledes för diskret, hvarigenom detsamma gång på gång dränktes af pianot.

Fru Dagmar Möller biträdde med fem romanser, fint och karaktäristiskt sjungna. Röstklang och frasering ha, glädjande att nämna, ingenting förlorat af det poetiska behag, som gjorde fru M:s romansafnar för ett antal år sedan så högt skattade.

Ett visst poetiskt behag hvilade äfven öfver den engelske violinisten Dettmar Dressels konsert. Här fanns ju alls ej ställt i utsikt att få lyssna till en fullfärdig konstnär, men man erhölet det bestämda intrycket af en ung talang, som sökte sig förbi virtuosmakeriets grannlätsbasar hän mot den tonkonst, som främst vill det plastiska skönhetsuttrycket i harmoniernas och melodiernas gestaltning.

Programmet var jämväl valdt med hänsyn härtill allt ifrån Bachs Chaconne, som bildade inledningsnumret, och till en italiensk svit af Paganini. Det Bachska stycket ställer som bekant stora kraf på exekutören, och dess klassiska hållning kräver helt naturligt ett mognare temperament, än hvad mr Dressel ännu sitter inne med. Utförandet blef emellertid, tack vare spelets naturliga och enkla hållning, intressant nog. Emil Sjögrens tjusande E-moll-sonat gafs på det hela taget med värme och innerlighet, och pianisten mr Otto Dressel visade sig där vara en rätt känslig ackompanjator. I fråga om tempi gjordes dock en och annan afvikelse, som ej var till sonatens förmån. Några smärre, synnerligen melodifraga stycken för violin af Wilhelmj, Schumann, Dvorák m. fl. spelades med lyrisk skärhet och bekräftade, att den unge violinisten främst söker göra sig till tolk för poesien inom musiken.

Från den andra och sista Mark Hambourg-konserten ha vi endast att anteckna, att pianisten inför den fätaliga publiken ännu en gång framstod som den bländande virtuosen, och att hans anslagskraft och fingersmidighet firade sin högsta triumf i utförandet af Gabrilowitschs "Caprice burlesque".

Sist är att omnämna den sonataften, som i måndags aften hölls af violinisten fru Munthe-Sandberg och pianisten fröken Agda Lysell. Den blef en rätt vacker framgång för de båda artisterna, synnerligast i utförandet af Schumanns A-moll-sonat, hvars tjusande skönhet inspirerade de båda exekutriserna till ett godt samspel. Mindre tillfredsställeande utföll återgifvandet

The Foster bäliformiga Strumphallare

Hvarje strumphällare, som är fästad fram på snörlifvet, vill förr eller senare åstadkomma att ifrågasvara den dam, kommer att gå fram-åtbörd. "The Foster", som uppbares med ett band, som går rundt omkring hela midjan, nästan framtvingar en rak hållning. Därtill kommer att The Foster förminkar idden omkring midjan och The Foster gifver, hvilket väl är det viktigaste, den omtyckta raka frontlinien.

Hvarje dam bör göra ett försök. Finnes i följande färger: skärt, ljusblått, vitt och svart n:o 30—31 1 kr. 50 öre, n:o 32—33 1 kr. 75 öre, n:o 32—33 extra stark kr. 2: 25—2: 50.

BUTTERICKS MÖNSTERFÄR A.-B. Marius Hartz.

Drott.-g. 72. Riks. 17 26. Till landsorten mot postförsk.

af Beethovensonaten, hvaremot Peterson-Bergers violinsonat E-moll, ett af komponistens ungdomsarbeten och af ganska skiftande karaktär, tolkades redbart, om också utan djupare intresse. E-t.

AULINSKA KVARTETTEN ger en kammarmusikaften torsdagen den 24 januari. Det blir en märkeskonsert, i det då på dagen 20 år ha förlutit sedan kvartetterns första kammarmusikaften ägde rum. Det skedde nämligen den 24 januari 1887. Som bekant är kvartetterns stiftare, kapellmästaren Tor Aulin, allt fortfarande dess entusiastiske ledare.

Fru Hedvig Henriette Caspér, f. Frischman,

aflad nyligen i sitt hem i Stockholm vid nära 84 års ålder. År 1844 inträdde hon på teaterbanan såsom elev vid de kungliga teaterarna och var sedan under åren 1849—69 en bemärkt medlem af flera landsortssällskap. De 25 sista åren af sitt teaterlif var hon anställd vid olika Stockholmsteater, senast vid Södra teatern. I sitt rollfack, det humoristiska, utförde hon under sin långa teaterbana med framgång ett stort antal roller.

Efter sitt afskedtagande från Södra teatern ledde den gamla skådespelerskan ännu i fjorton år i sitt hem i Stockholm, vårdad af sina två döttrar.

Å barn- och ungdomsbjudningar

är

POMRIL

— som är alkoholfri —
bästa läskedryck.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

VECKAN 20—26 JAN. 1907.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; wienerschntzel med potatis; mjölk; kaffe eller te med petits-choux. Middag: Afredd buljong med kveller af fiskfärs; gröna bönor (harrisots-verts) med rördt smör; stekt, färsk oxtunga med champinjoner och brynt potatis; apelsinpudding.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt bräckkorv med brynt potatis och ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kalops med potatis; Eskilstunasoppa med kokosbröd.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; kalfsylta med rödbetor; plättar med sylt; mjölk; kaffe eller te. Middag: Falsternacksupuré med rostad bröd; stufvade abborrar med potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; kokt sill med smör och ägg; kaffe eller te. Middag: Kokt köttkorv med stufvade turska bönor; brödpudding med sylt.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; pannbiff med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkållsoppa med frikadeller; pannkaka med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; pressylta med rödbetor; stekt pannkaka (rester från torsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Pilau på lamm; helkoka äpplen med grädda.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; »pytt i panna» med rödbetor; mjölk; kaffe eller te. Middag: Bräckt skinka med potatispudding; stänkavälling.

RECEPT:

Stekt färsk oxtunga (f. 6 pers.). 1 färsk oxtunga, 3 lit. vatten, 1 msk. salt, 3 msk. smör (60 gr.), 2 tsk. salt, 1/2 lit. svag buljong, 3 msk. tomatpuré, 1 burk champinjoner (50 öre).

Sås: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1/2 msk. mjöl, köttjus.
Beredning: Tungan sköljes väl, lägges i det kokande vattnet, tillsatt med saltet och får koka 2 tim. eller tills skinnets lätt kan afdragas. Smöret upphettas i en stekgryta. Tungan lägges och brynes väl på alla sidor, hvarefter den saltas och spädes med buljongen (litet i sänder). Tomatpurén och champinjoner tillsätts, då tungan stekt 2 tim., den får därefter steka färdig, hvartill åtgår omkr. 1/2 tim. Tungan skäres och garneras med en del af champinjoner samt inlagda tomater. Smör och mjöl sammanfråsas, den silade och skummade köttjus tillsetts litet i sänder under flitig rörning och säsen får koka 10 min., hvarefter de öfriga champinjoner läggas och säsen afsmakas. Tungan serveras med arter och brynt potatis.

Apelsinpudding (f. 6 pers.). Saften och skalen af 2 apelsiner, 125 gr. krossocker, 4 äggulor, 1 dcl. gräddmjölk, 1 msk. sherry, 3 gr. citronsyra, 4 dcl. tjock grädda, 6 blad gelatin. Till garnering: 1 apelsin, makroner.
Beredning: Apelsinerna tvättas torkas och skalen afdrivas mot sockret. Äggulorna och gräddmjölken vispas tillsammans i en kastrull tillika med sockret och den väl silade apelsin saften. Blandningen får sjuda under

20 liter öl,

godt, maltstarkt, läskande, alkoholfritt, kan hvar och en själf brygga medels **Lagermans Bryggalette** (läses brygga lätt.

Bryggalette är hufvudsakligast sammansatt af malt, enbär, humle o. socker. Bryggalette ersätter de alkoholstarka maltdryckerna och föredrages framför **sva. dricka.**

Säljes i speceriaffärerna å 60 öre per burk.

Tillverkare:

FABRIKEN TOMTEN,
(Alex. Lagerman Jr.)

Stockholm, GÖTEBORG, Malmö, Sundsvall.

kraftig vispning. Kastrullen aflyftes vispningen fortsättes tills massan afsvanar, då sheryn, den stötta citronsyran och den till hårdt skum vispade grädden tillsätts. Sist nedröres försiktigt det sköljda och i 2 msk. ljunt vatten upplösta gelatinet. Massan slås i en med kallt vatten sköld form och får stelna på kallt ställe omkr. 4 tim. Då puddingen skall stjälpas upp, hålles formen omkr. 1/2 min. i varmt vatten. Garneras med apelsinklyfter och makroner.

Eskilstunasoppa (f. 6 pers.). 1 1/2 dcl. korngryn, 2 1/2 lit. vatten, 1 lit. färska, syltiga äpplen, 1 kpk. krossocker, 2 äggulor, 2 dcl. tjock grädda. Biskvier, krusbärs sylt.

Beredning: Grynen sköljas väl och påsätts att koka i kallt vatten. Äpplena sköljas, torkas, skäras i klyftor och kärnhusen borttagas. De nedläggas i soppan, när den kokat upp. Då grynen äro mjuka, och äpplena falla sönder, passeras soppan. Sockret tillsättes, och soppan får ett uppkok. Äggulorna och grädden vispa upp i soppskålen, och soppan tillslås under stark vispning.

Den serveras med biskvier och krusbärs sylt.

Stufvade abborrar (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. stora abborrar, 1 1/2 m. k. salt, 1 tsk. ättika, 3 msk. smör (60 gr.), 2 msk. hackad persilja, 2 kpk. kokande vatten.

Sås: Fisksåsen, 3 äggulor, 2 msk. smör (40 gr.), 2 msk. hackad dill, salt.

Beredning: Abborrarna fjällas, tagas ur och sköljas väl samt torkas med en fiskhandduk. De gnidas in- och utvändigt med en blandning af saltet och ättikan. En kastrull smörjes väl med kallt smör, fisken våndes i mjölet och nedlägges i kastrullen. Mellan hvarje hvarf lägges resten af smöret, fördeladt i flockar, samt persiljan och det öfriga mjölet. Det kokande vattnet tillsättes, och fisken får saktas koka färdig, omkr. 20 min., med tätt slutet lock, hvarefter den upplägges på karott. De uppvispade äggulorna tillsätts i säsen jämte den hackade dillen och säsen får under vispning sjuda. Det kalla smöret nedröres sist, och säsen hålles öfver fisken.

Brödpudding (f. 6 pers.). 5 tvåöres franska bröd, 4 kpk. gräddmjölk, 1 hg. smör, 6 ägg, 1/2 tsk. salt, 1 msk. socker, 10 sötmandler, 5 bittermandlar, 1/2 kpk. sultansulin.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor.
Beredning: Kanterna på bröden afskåras och brödet skäres i tjocka skivor, som läggas i mjölken och få stå öfvertäckta omkr. 2 tim. Smöret skivas och inarbetas i brödet med slef, tills det blir smidigt och sammanhängande. Då tillsätts äggulorna en i sänder och massan afsmakas med kryddorna och den skällade och rifa mandeln, samt de väl sköljda russinen. Sist nedskåras de till hårdt skum slagna hvitorna. Massan hålles i smord och brödbeströdd form och gräddas i ordinar ugnsvärme omkr. 1/2 tim. Puddingen serveras med sylt eller vinsås.

Pannbiff (f. 6 pers.). 3/4 kg. benfritt innanlår, 1 liten matsked salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 stor portug. lök.
Till steking: 4 msk. smör (80 gr.), 3 dcl. kokande buljong eller vatten.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i het vatten, skäres i bitar, och drives 2 ggr. genom köttkvarn. Af färsen formas tunna, runda biffar, hvilka öfverhacks med enkni och jänmas väl i kanterna. De bestros med salt och peppar. Löken skalas och skäres i skivor. Smöret brynes i en

het stekpanna, biffarna illäggas tillika med löken och stekas hastigt på hvarje sida. De upplägges på varmt serveringsstat, pannan urvispas med buljong eller vatten, och säsen hålles öfver biffarna.

Pilau på lamm (f. 6 pers.). 2 kg. lammbringa, 2 lit. vatten, 1 1/2 msk. salt, 4 msk. smör (80 gr.), 1 liten portug. lök, 2 stora morötter, 1 liten kålrot.

Ris: 1 1/2 kpk. risgrña, 2 liter vatten, 1 1/2 msk. salt.

Beredning: Bringan tvättas med en duk, doppad i het vatten. Den påsättes i kokande vatten, skummas, saltas och får koka 1 tim. Rotsakerna ansas och skäras i fina strimlor, löken skalas och hackas groft. Bringan tages upp och skäres i jämna vackra bitar. Spadet silas och skummas. Löken brynes i hälften af smöret tillsammans med köttet, hvarefter det nedlägges i 1 lit. af spadet och får saktas koka, tills det är mörkt eller omkr. 1 tim. Rotsakerna brynas i resten af smöret och läggas därefter till köttet och få koka, tills de äro mjuka. Risgrünen skällas i het vatten och påsätts i kokande, saltadt vatten och få koka, tills de bli mjuka, men ej gå sönder. De upphållas i durkslag och öfverspolas med kallt vatten. De insätts därefter genast i varm ugn och omrörs ofta med gaffel, tills de blifva skilda och allt vatten afundstat. De upplägges midt på serveringsstatet, och köttet samt rotsakerna läggas rundt omkring och anrättningen garneras med persilja. Spadet silas och skummas och serveras i sässkål.

Stänkavälling (f. 6 pers.). 1/2 msk. mjöl, 2 ägg, 1 msk. smör, 1 tsk. socker, 1/4 tsk. salt, 1 1/2 lit. mjölk, 1 msk. socker, 1 tsk. salt.

Beredning: Mjölet lägges i en bäl, äggen vispas upp och röras väl med mjölet, hvarefter det skirade smöret, sockret och saltet tillsätts, degen arbetas sedan tills den blir smidig. Mjölken kokas upp, degen pressas genom durkslag i den kokande mjölken, hvarefter vällingen får saktas koka med lock i 10 min. Den afsmakas med saltet och sockret.

LEDIGA PLATSER

EN anspråkslös flicka från landet, frisk och hurtig, van vid alla i landthushåll förekommade arbeten...

EN frisk, barnkär och pålitlig barnsköterska får plats nu genast.

Epidemisjuksköterske-platsen

i Nybro distrikt är för ansökan ledig. 600 kr. årlig lön samt en krona om dagen...

P. LIEDHOLM.

BARNSKÖTERSKA eller barnjungfru, van, verkligt barnkär, anspråkslös, vänlig, goda rek., skyddning...

FORMANLIG, bekväm, själfständig plats att sköta bättre ungarlärare, behåller huslig, bildad...

Kassörs- och bokförareplats

är ledig vid bruk i mellersta Sverige för 30- till 40-årigt fruntimmer med flerårig vana vid böckers förande...

Hushållerska

med godt sätt och van vid större landthushåll får strax plats på större herregård i Södra Skåne.

En bi dad bättre flicka

kunnig i matlagning och husliga göromål erhåller plats genast hos gift familj om svar med fotografi, ref., uppgift om ålder m. m.

HUSHÅLLSFRÖKEN, bildad, af god familj, praktisk och arbetsam, med erfarenhet uti ett landthushålls skötande...

ENKEL, anspråkslös, barnkär flicka, kunnig i sömnad och handarbete...

EN barnkär flicka får god plats genast i ingenjörsfam. vid bruk i nedre Norrland.

EN snäll och barnkär flicka, som vill vara husmodern till verklig hjälp i hushållet och skötandet af två små barn...

Lärling, Lärarinna,

ung, frisk och barnkär — helst som genomgått småskoleseminarium — sökes till 1 maj d. å. af en liten familj på landet...

Husmodersplatsen

vid Asylen för blinda idioter i Vänersborg är ledig. Lön 300; 28 personers hushåll.

Förs'a Sköterskeplatsen

vid Hudiksvalls lasarettis upptagningsanstalt för sinnessjuka, (16 patienter), är ledig att tillträda den 21 mars 1907.

FÖR ett enkelt, praktiskt fruntimmer omkring 30 år finnes plats på landet att ensam sköta hushållet...

HOS en enkel liten familj på landet är plats ledig för en enkel, anspråkslös flicka, som är kunnig i matlagning, bakning och sömnad...

HOS köpmansfamilj i Göteborg erhålla en köksjungfru, fullt kunnig i matlagning samt en husjungfru, hvilka ha ett vänligt sätt...

NORRA INACK: Byrån, Malmskillnadsgatan 27, Stockholm, ansäfflar platser till Lärarinnor, Vård., Sällskaps-, Kontors-, Hushålls-, Barnfröknar.

ORDENTLIG och pålitlig jungfru, kunnig i enklare matlagning och bakning samt van vid inom hus förekommande göromål...

VÄL rekommenderad jungfru, kompetent att på egen hand sköta ett bättre hem för två personer...

PLATS finnes nu genast i stad såsom hjälp och sällskap åt äldre dam. Bör vara kunnig i enklare matlagning samt handarbete.

ANSPRÅKSLOS bättre gladlynt flicka 20 till 30 år, ordningsam och pålitlig, kunnig i matlagning, bakning, sömnad och alla husliga sysslor...

ANSPRÅKSLOS bättre gladlynt flicka 20 till 30 år, ordningsam och pålitlig, kunnig i matlagning, bakning, sömnad och alla husliga sysslor...

Husjungfru. Plats som husjungfru finnes i en familj om 3 personer. Tvänne tjänare förut. Den sökande bör vara ordentlig, villig och duglig samt kunnig i sömnad.

UNG bildad kvinna med arbetshög, som har lust och fallenhet för teckning, liniärteckning och kartritning etc. lätt för räkning, god handstil...

Governante,

som kan undervisa till barn (Dreng 13 och Pige 10 år) i almindelige skoleemner (Tysk och Engelsk) och som tillige er kyndig i musik, kan 15 Januari 1907 få en god Plads hos en Dansk Familie her i Sverige.

BARNFRÖKEN finner plats på landet i fabrikk-samhälle, att sköta 3 barn i ålder 7, 6 och 1½ år.

Hushållerska,

medelålders, enkel och pålitlig samt fullt kunnig i skötandet af ett landthushåll, där jungfru finnes, erhåller plats, om anmälan göres till »Hushåll», Viby, Mantorp.

Tysk barnfröken.

Till den 15 febr. eller 1 mars finnes plats för en ung och barnkär tyska att tillse 3 barn och hålla dess garderob i ordning.

Föreståndarinnebesättning

vid Östersunds elementarläroverk är ledig att tillträda vid början af hösttermin 1907. Begynnelselönen är 2,000 kronor jämte pensionsafgift.

PLATSSÖKANDE

UNG, bildad, något musikalisk flicka önskar plats nu genast i ämbetsmannafamilj för att deltaga hälst i skrifuromål, äfvensom husliga sysslor.

19-ÅRIG flicka, som genomgått 8-klasst läroverk, önskar på nyåret plats som lärarinna i familj. Något musikkunnig. Är äfven villig att deltaga i hushåll. Svar märkt »19 år», Visby p. r.

UNG, bildad tyska, som för tillfället vistas i Sverige söker på nyåret för några månader plats i familj för att undervisa i sitt modersmål. Svar till »C. H.», Iduns exp.

GODA hushålls- och barnfröknar, lärarinnor m. m. till familjer finnes anmälda i Inack. Byrån, Norrköping Rikstel. 916.

HUSFÖRESTÅNDARINNA, praktisk, duglig i matlagning, äger förmåga vana att med ordning o. trefnad förestå hem, önskar plats på nyåret hos aktad enkling eller ungeherre. Goda rek. Svar till »Anspråkslös 37», Iduns exp., Stockholm.

PLATS i familj att förestå hushållsbestyrken önskar en flicka fullt kunnig i såväl enklare som finare matlagning. Goda rek. Svar till »H. 27 år», under adress S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm.

UNDERVISNING åt sinnesslöa barn, som uppöttras i hemmen, meddelas af en därtill komp. person med mång-årig erfarenhet och med utm. vitsord. Svar till »Plikttrogen M. C.», under adress S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm.

20-ÅRIG, ung enkel flicka, som haft plats som barnfröken önskar sådan plats i mindre familj, hälst i Stockholm, eller hos ensam fru som hjälpredda och sällskap. Svar till »Villig», Vänersborg p. r.

22 ÅRS bildad flicka önskar såsom sällskap och hjälp i god familj deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål. Svar till »22 år X. Z.», Iduns exp., Stockholm.

EN f. d. Sophiasyster, som 10 år varit sköterska och husföreståndarinna hos äldre lam herre, är genom dennes död utan verksamhet, men önskar liknande besättning. Svar emotes tacksamt af Emma Berling, Amalielund, Söfdeborg.

UNG, musikalisk, elementarbildad flicka af god familj, som med högsta betyg genomgått H. Lundins och Handarbetets vänner lärarinnekurser samt klädsömnadskurs önskar läraryrkeplats eller annan passande sysselsättning. Har praktiserat något. Svar märkt »Margareta», Iduns exp.

BÄTTRE flicka önskar plats i snäll familj att vara frun till hjälp och sällskap. Kunnig i enklare matlagning, handarbete och väfnad. Tacksam för svar märkt »S. W. I.», Iduns exp. f. v. b.

UNG flicka af god familj skulle så gärna vilja göra sig nyttig i ett bildadt, trefligt hem, hälst på herregård eller större bruk i Vestmanland eller Dalarne. Önskar gärna att deltaga i matlagning. Svar till »Nyttig familjemedlem», under adress S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm.

Hushållerska

Plats såsom hushållerska eller husmoder å hospital, lasarett eller läkställd anstalt önskas till våren af en van hushållerska som nu innehar sådan plats, men önskar ombytte. Svar med uppgift å löneförhållande till »Hushållerska», Tumba p. r.

Plats som bagerska

i hembageri sökes så fort som möjligt af en bildad 27 års flicka. Har omkring ett års tid innehaft dylik plats. Svar till »Intresserad», Iduns exp.

Ung, snäll, bättre flicka

Önskar plats som sällskap och hjälp i familj eller hos ensam dam. Svar på »Pålitlig», Smedjebacken p. r.

Undervisningsvan,

musikalisk guvernant med goda betyg önskar plats nu genast eller till våren. Svar märkt »Värländska C. P.», Iduns exp. f. v. b.

PLATS att sköta hushållet för en eller tvänne damer (hälst äldre) önskas så fort som möjligt af en bildad 27 års flicka. Svar till »Huslig», Iduns exp.

HOS äldre dam eller i familj önskar anspråkslös flicka, van vid bättre hems kötsel plats. Svar emotes tacksamt till »G. V.», Oxnered p. r.

UNG, förförad flicka önskar komma i bättre familj under mars, april, maj, för att lära hushåll. Svar emotes tacksamt till »Förförad», Iduns exp., Stockholm.

HUSLIG ordentlig flicka 23 år, söker plats som deltagare i alla hushållsgöromål i fin, mindre familj, är kunnig i matlagning, genomgått hushållskurs å tvänne herregårdar. Svar till »A. H.», Vingåker p. r.

Som världinna

önskar en bättre ung flicka som genomgått hel kurs i fröken Cronius hushållsskola, plats i bättre ungarlärarhem i närheten af Göteborg. Svar märkt »22 år», Kopparberg p. r.

UNG bättre flicka som genomgått kurs i matlagning och llnnesömnad önskar plats i finare familj mot fritt tvirvare att vara husmodern till hjälp. Svar till »Maja Lisa», Iduns exp. f. v. b.

EN bättre flicka önskar plats, som sällskap eller gå frun tillhanda. Vid lön fastes mindre afseende än mot ett godt bemötande. Svar emotes tacksamt till »19 år», Östersund p. r.

Husföreståndarinnens plats

sökes af en medelålders, fin, bildad, musikalisk och barnlös änkefru, i bättre hem. Den sökande är fullt kunnig i allt, som tillhör ett dylikt hems skötande, van vid exemplarisk ordning och arbetsamhet. Glad och vänligt huumör. Vid lön fastes mindre afseende, enär den sökande är ekonomiskt oberoende, men önskar sysselsättning för att göra tiden angenämare. Svar till Våren 1907, Svenska Telegrambyråns Annonsafdelning, Helsingborg.

På landet

önskar redbart, dugligt fruntimmer plats att sköta ett hem, hälst där barn finnes. Äfven van vid sjukvård. Goda rek. Svar till »A. B. C.», Iduns exp.

PLATS att förestå barnhem, fattigård eller sjukstuga på landet, önskar af därtill kompetent fruntimmer. Äfven antages plats för privat sjukvård. Svar till »God vård», Iduns exp.

UNG, gladlynt flicka önskar mot fritt tvirvare komma i bättre familj på landet som hjälp och sällskap. Något musikalisk. Svar: »Familjemedlem», p. r. Engelholm.

22-ÅRIG skånska från godt hem, som genomgått kurs i hönskötsel, söker plats i aktingsvärd, glad och treflig familj. Svar till »Hönsgård», Landskrona-Posten, Landskrona.

HOS äldre fin herre, önskar ung bättre fru plats att med tillhjälp af jungfru sköta om hemmet. Egna möbler finnes. Svar till »Intresse 26 år», Iduns exp.

MEDELÅLDERS bättre fruntimmer, arbets- och ordningsälskande, kunnigt i matlagning, önskar snart plats att sköta ungarlärare eller änkemans hem. Svar till »A. W.», Västerås p. r.

Plats sökes

som husföreståndarinna eller hushållerska nu eller till våren af 27-årig flicka. Har nyligen genomgått skolkökskurs och dessutom praktiserat i hemmet (större landthushåll). Svar sändes till »Lisa», Varnhem p. r.

Kindergartenslärarinna,

förut genomgått 8-klasst läroverk, önskar nu plats i familj att läsa med barn i skolåldern samt att sysselsätta mindre. Svar snart till »G. 19 år», Iduns exp. f. v. b.

UNG, enkel och anspråkslös flicka, som genomgått 7-klasst läroverk, önskar under vårterminen plats i familj att läsa med mindre barn. Svar till »18 år», Amål p. r.

PLATS önskas i bildad familj såsom sällskap och hjälp af prästdotter, kunnig i all slags sömnad och väfnad samt talar engelska språket. Betyg och rek. finnes. Svar till »25 år», Iduns exp. f. v. b.

I godt hem önskar 23-årig bättre flicka plats att vara frun till hjälp med hemmets skötande. Har genomgått hushållsskola samt är kunnig i llnnesöm, handarbete m. m. Pret.: någon lön samt anses som familjemedlem. Svar till »Villig», Landskrona p. r.

UNG flicka från godt hem önskar plats i familj som hjälp och sällskap. Svar till »Arbetsam», Skara p. r.

18-ÅRIG flicka, som genomgått Statens Normalskola för flickor, önskar nu genast plats på landet för att undervisa mindre barn. Svar till »Ruth», Iduns exp.

HUSHÅLLSELEVER eller andra unga damer erhålla god inackordering på naturskön vid barrskog och sjö belägen egendom. Prima ref. Ungdom finnes. Svar till Fru Tora Anander, Dalby, Bettna. Rikstelefon.

England.

An English lady, assisted by her daughters, living at Winchester, has vacancy for two young ladies or gentlemen. Bright home life in a very nice house. Excellent instruction in English and Music. Ref. required. Informations are given by: Miss Ruth Berling, Amalielund pr Söfdeborg.

I synnerligen naturskön trakt i Småland finnes för nervösa eller lindrigt sinnessjuka herrar tillfälle till god inackordering med omsorgsfull och öm omvårdnad. Närmare underrättelser samt referenser genom korrespondens med »C. E.», Smålandspostens annonsexpedition, Vexjö.

Confirmationsundervisning

med inackordering i prästgården, meddelas flickor under tiden 1 juli—18 aug. i lvetofta prästgård, adress Bromölla (invid Sölvesborg). Alfred Jacobsson, kyrkoherde.

FÖR 17-årig flicka önskas till 1. ste februari inackordering i ett godt, trefligt och bildadt hem i Stockholm, där ungdom finnes. Moderlig och kärleksfull tillsyn önskas. Svar sändes till »S. M. V.», Hernösand, p. r.

För en 11 års frisk och hurtig flicka

önskas inackordering för längre tid i ett godt hem i Malmö, Lund eller omnejd, hälst där någon jämnårig finnes och undervisning kan erhållas af guvernant. Vid pris fastes mindre afseende än vid ett verkligt godt hem, där flickans uppfostran blir tillgodosedd med intresse och välvilja. Svar med upplysningar emotes innan den 20 jan. till »Hötelier», Södra Sveriges Annonssbyrå, Malmö.

Inackordering

önskar yngre, bildad dam hos ens frunt., som vill ha sällskap och hjälp. Svar: »Hem», p. r. Linnég.

FÖR att lära hushåll önskar ung dam inack. i enkelt hem på landet i södra Sverige. Svar med prisuppgift till »L. P.», Karlskrona p. r.

Inackordering önskas

af bättre flicka i hem hvari undervisning i hushållsgöromål kan erhållas. Hälst i närheten af Stockholm. Svar till »Hushållsgöromål», Iduns exp. f. v. b.

Furuhäll

PENSIONAT och HVILHEM i södra Dalarne. Postadr. Ludvika. Rikstel 74.

HOTELL WINDSOR

f. d. Primavera 1:a klass Hotell ROM VIA VENETO, ROM Centralvärme. Nyrestaurerad. Castelli & Lantelay

Hôtel Arkaden

Göteborg.

Bröstsjuka. Tolarps pensionat

rekommenderas.

Hög beläet å småländska höglandet. Begär prospekt. Postadress: Tenhult.

IDUNS MODELLKATALOG är utkommen.

NÜRNBERGS PILSNERDRICKA

Allm. 30 48.

Riks. 7 94.